

Handläggare
Tove Bodin
Telefon: 08-508 20302

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2018-05-24

Tertialrapport Tertial 1, 2018 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 1, 2018 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 4,8 miljoner kronor för ökade investeringsbudget i samband med anskaffning av inventarier till nya lokaler.
3. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 2,1 mnkr för klimatinvesteringar..
4. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 1,1 mnkr för förbättrings- och skötselåtgärder av naturreservat.
5. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 8,4 mnkr för trygghetsskapande åtgärder.
6. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 1,1 mnkr för lokaländamål.
7. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,3 mnkr kronor för täckning av kostnader i samband med arbete med utsatta EU-medborgare.
8. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,3 mnkr för faktiska kostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF).
9. Skrivelsen Ekonomisk uppföljning av verksamheter inom egen regi från (M), (L), (C) och (KD) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsdelsförvaltningens utlåtande under rubrik Övrigt i kapitel Uppföljning ekonomi.
10. Uppsägning av lokaler som inrymmer åtta servicelägenheter inom Rågsveds servicehus (fastighetsägaren Micasa).
11. Implementeringen av Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck konkretiseras genom nya aktiviteter under nämndmål under Kf mål 4.5.

Leif Kananen
tf. stadsdelsdirektör

Fredrik Karlsson
ekonomichef

Ärendets beredning

Tertialrapporten har tagits fram av staben i samarbete med övriga avdelningar. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 15 maj. Pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor behandlar ärendet den 21 maj respektive den 18 maj.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. Ett Stockholm som håller samman.....	7
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	7
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	12
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	19
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	22
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	23
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	25
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	27
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	31
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	31
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	33
2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning	34
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	35
2.5 Stockholms miljö är giftfri	36
2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund	38
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	39
3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion.....	39
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	40
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva.....	41
3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet	44
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	46
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	47
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	47
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	49
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	53
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	55
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld.....	56
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	59

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	61
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	64
Uppföljning av ekonomi.....	66
Uppföljning av driftbudget.....	66
Resultatenheter	72
Investeringar.....	74
Försäljningar av anläggningstillgångar	75
Betydande projekt som inte är investeringar	75
Omslutningsförändringar.....	75
Budgetjusteringar	75
Medel för lokaländamål.....	76
Analys av balansräkning	76
Övrigt	76
Synpunkter och klagomål.....	78
Övrigt.....	80

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 Sdn14 T1 2018

Bilaga 2: Bilaga 02 Ansökan om klimatinvesteringsmedel

Bilaga 3: Bilaga 03 ansökan medel for trygghetsskapande åtgärder

Bilaga 4: Bilaga 04 Reviderad handlingsplan Våldsbejakande extremism

Bilaga 5: Bilaga 05 Plan for internkontroll med vasentlighets- och riskanalys T1 2018

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges fyra inriktningsmål kommer att uppfyllas helt.

Förvaltningen bedömer att 23 av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppfylls helt och att övriga 3 mål uppfylls delvis. Som grund för bedömningen utgår förvaltningen från arbetet som gjorts inom verksamheterna, resultat av indikatorer, nämndmål och aktiviteter som utförts.

Före resultatöverföringar prognosticeras ett underskott om 6,1 mnkr och efter resultatöverföringar en budget i balans. För investeringar redovisas en budget i balans.

Ett Stockholm som håller samman

Stadsdelsnämnden har formulerat 7 nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett Stockholm som håller samman. Förvaltningen bedömer att alla nämndmål kommer att uppfyllas under året. Andelen förskollärare ligger för närvarande något under målet, men nyrekryteringar pågår.

Ett klimatsmart Stockholm

Stadsdelsnämnden har formulerat 6 nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett klimatsmart Stockholm. Förvaltningen bedömer att 5 av nämndmålen kommer att uppfyllas helt under året. I och med att förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året kommer behovet av energi sannolikt att öka i stället för att minska.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Förvaltningen bedömer att fyra mål under inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt och att ett mål kommer att uppfyllas delvis. Antalet ärenden inom försörjningsstödet fortsätter att minska. Fortsatt svårt att komma ut i egen försörjning har personer som står långt från arbetsmarknaden och som har haft försörjningsstöd under en längre tid och förvaltningens målsättning om andel personer med ekonomiskt bistånd uppnås inte.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden har formulerat åtta nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Förvaltningen bedömer att sju nämndmål kommer att uppfyllas helt under året och att ett av målen kommer att uppfyllas delvis. Förvaltningen ser en utmaning i att uppfylla nämndmålet *nämnden är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor* i och med att sjukfrånvaron är något högre än uppsatt mål.

Förvaltningens Fokusområden

För att uppnå kommunfullmäktiges fyra inriktningsmålen har förvaltningen tre fokusområden:

- Attraktiv arbetsgivare
- Jämställdhet
- Bemötande

Attraktiv arbetsgivare

Förvaltningen prioriterar arbetsmiljöfrågor och ett hållbart ledarskap. Förvaltningen har en HR-konsult med ett särskilt arbetsmiljöuppdrag samt en partsgemensam arbetsgrupp för att ytterligare stärka det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Arbetet med introduktion för nyanställda är en viktig insats och under perioden har bland annat en ny introduktion på förvaltningsnivå tagits fram.

Arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare pågår. En utvärdering bland socialsekreterare har genomförts. I utvärderingen framkommer att socialsekreterarna upplever en förbättrad arbetsmiljö efter den omorganisation som genomfördes inom utredningsenheten. Omorganisationen innebar fler biträdande enhetschefer som har färre socialsekreterare att arbetsleda.

Förvaltningens samarbete med akademien har stärkts och fler studenter än tidigare gör sin VFU-period inom förvaltningens verksamheter. Detta har möjliggjort genom att en VFU-samordnare har anställts.

Flera chefer inom förvaltningen deltar i stadens ledarutvecklingsprogram.

Jämställdhet

Förvaltningens arbete med jämställdhet syftar till att flickor och pojkar, kvinnor och män, ska få ta del av förvaltningens resurser likvärdigt och kunna påverka samhället och sina egna liv samt att förvaltningens verksamheter uppnår lika goda resultat för flickor och pojkar, kvinnor och män.

Jämställdhetsintegrering som strategi har införts inom alla enheter, i verksamhetsplaner och i styrkedjan. Alla enheter har individbaserad statistik uppdelad på kön och under året har flera enheter påbörjat och genomfört jämställdhetsanalyser för att uppmärksamma eventuella ojämställda mönster. Skillnader har uppmärksamats när det gäller bemötande, kostnader för insatser och i vilka insatser som ges. Analyser visar också att en utveckling skett när det gäller jämställt bemötande.

Bemötande

Förvaltningen lägger stor vikt vid det goda bemötandet. En checklista för ett jämställt och gott bemötande är framtagen och kommer att implementeras under våren. Enheten för utredning och öppenvård har under våren avslutat stadens utbildning i HBTQ och normkritik samt erhållit en HBTQ-diplomering.

Lokala utvecklingsprogrammet

I arbetet för att nå stadens vision om ”Ett Stockholm för alla” är det lokala utvecklingsprogrammet (LUP) ett viktigt verktyg i förvaltningen.

De prioriterade geografiska områdena är organiserade i fyra samverkansområden. Dessa är Samverkan Östberga, Trygga Dalen, Fokus Hagsätra-Rågsved och Samverkan Högdalen. En förändring i organisationen för det lokala utvecklingsprogrammet är att de två styrgrupperna har slagits ihop till en.

Inom Trygga Dalen pågår planering av olika insatser som syftar till att nå programmets målsättningar om att invånare är trygga och trivs i sitt område. Insatser som planeras är ökade öppettider på fritidsgården, socialsekreterare med särskilt fokus på unga i Dalen och åtgärder i

den fysiska miljön. Även förutsättningarna för ett Dalen Community Center undersöks.

Allaktivitetshuset i Östberga projekteras och byggs för att öppna under hösten. Medborgardialogen "En uppväxt fri från våld" har startat.

Inom Fokus Hagsätra-Rågsved har samverkan mellan förvaltningen, stadsbyggnadskontoret och andra aktiva aktörer vidareutvecklats. En medborgardialog om parken Hagdalen har startat. Målet är att Hagdalen ska bli en trygg park för alla, genom fokusfrågan: "hur blir Hagdalen en trygg park för flickor och kvinnor". Dialogen är utformad med dels öppna möten där alla har varit välkomna och med fokusgrupper som särskilt fångar flickor och kvinnors perspektiv. Enligt tidsplanen ska samråd ske i slutet av augusti.

Arbetet i Samverkan Högdalen kommer att formeras under året.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

Stadsdelsnämnden har formulerat sju nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett Stockholm som håller samman. Förvaltningen bedömer att alla nämndmål kommer att uppfyllas under året. Andelen förskollärare ligger för närvarande något under målet, men nyrekryteringar pågår.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppnås. Det pågår nyrekryteringar av förskollärare och bedömningen är att andelen förskollärare kommer att öka något under året.

Barngruppernas storlek och antalet förskolebarn per anställd har minskat jämfört med tidigare år. Antalet barn med deltidskontrakt i förskolan har minskat sedan 2016.

Andelen förskollärare i förvaltningen har höjts något till 38,6 procent jämfört med 38,1 procent, sedan redovisningen i verksamhetsberättelsen 2017. Förvaltningen tog under 2017 fram en handlingsplan för att öka andelen förskollärare genom att rekrytera ny och behålla nuvarande personal. Implementeringen av handlingsplanen har påbörjats. En del av handlingsplanen handlar om att ge stöd till förskolechefer vid start av verksamhet i nya lokaler. Konkurrensen på arbetsmarknaden i kombination med för få utbildningsplatser gör det dock fortsatt svårt att rekrytera nya förskollärare.

Förvaltningen har:

- Förstärkt det språkutvecklande arbetet genom en särskild satsning på en förskola i

Östberga.

- Medverkat i forskningsprogrammet *Flerstämmig undervisning i förskolan* i syfte att säkerställa att verksamheten vilar på vetenskaplig och erfarenhetsbaserad grund.
- Genomfört 3 dialogmöten med tre förskoleenheter utifrån temat - *hur skapar vi en likvärdig förskola*.

Barnets perspektiv

Inom försörjningsstödsenheterna har en utveckling skett när det gäller att fråga om och dokumentera barnets situation kring förskola, skola, särskilda behov och fritidsintressen. Informationsutbytet med barn- och ungdomsvården har utvecklats. Barnkonsekvensanalyser har under perioden gjorts i alla ärenden där prövning gjorts av rätten till försörjningsstöd till hyresskuld. Frågan om barn och barnperspektiv tas alltid upp på ärendegenomgångar.

Inom missbruksvården finns en tydlig barnanalys i majoriteten av ärendena där det finns barn.

För att stärka barnperspektivet i handlägningsprocessen inom beställaravdelningen har en särskild metoddag för beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri arrangerats i mars. Rutinen för ärendedragning har ändrats för att säkerställa barnperspektivet.

Förvaltningen utreder möjligheten att erbjuda samtalsgrupper för barn till föräldrar med missbruksproblem.

Jämställdhet

Flera förskoleenheter har sett att pedagogernas medvetenhet kring jämställdhet har ökat genom de observationer som har genomförts och genom förvaltningens strategiska arbete med jämställdhetsfrågor. Det finns ett behov av att utveckla dokumentationen och reflektionen kring jämställdhet så att det blir naturliga delar av utvecklingsarbetet. En enhet har påbörjat det arbetet genom att arbeta in jämställdhetsperspektivet i arbetsplaner och reflektionsprotokoll.

I förskolornas jämställdhetsarbete har de observationer som genomfördes under 2017 använts som diskussionsunderlag.

En del förskolor deltar i stadsdelens pågående utbildning, *Vem får vad på vilka villkor, jämställdhetsanalysverkstad*, vid fyra tillfällen. Utbildningen ger kompetens i analysverktyget *Sjuan*. Utbildningen avslutas i maj. Resultat från analyserna som genomförs i samband med utbildningen kommer att redovisas i tertialrapport 2.

En förskoleenhet har deltagit på föreläsningen *Normkreativitet, hur funkar det? - Från diskriminering till inkludering!*

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,3 %			3,4 %	3,1 %	3,4 %	3,0 %	Tertial 1 2018
 Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	38,6 %	1 %	37 %	38,1 %	40 %	41 %	41 %	Tertial 1 2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Andelen förskollärare har höjts något under perioden jämfört med redovisningen i verksamhetsberättelsen. Konkurrensen på arbetsmarknaden i kombination med för få utbildningsplatser gör att det är fortsatt svårt att rekrytera nya förskollärare.								
  Andel nöjda föräldrar				87 %		90 %	90 %	2018
  Antal barn per grupp	16,1 barn/avd.			15,7 barn/a vd.	15,9 st	15,9	16	Tertial 1 2018
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,8 st			4,8 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 1 2018
  Inskrivningsgraden i förskoleverksamheten (2-5 år)				93 %		96 %	96 %	2018
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,4		3,8	3,8	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp tillämpningen av förskolans socioekonomiska tillägg i stadens resursfördelningsmodell samt göra en kartläggning av nuvarande hantering och bedömningar av ansökningar om tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd	2018-01-01	2018-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna arbeta för att förbättra vägledning inför val av förskoleklass samt revidera riktlinjerna för övergång från förskola till skola i enlighet med skolprogrammet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Alla flickor och pojkar i Enskede-Årsta-Vantör har jämlika uppväxtvillkor och goda möjligheter till utveckling samt lärande

 Uppfylls helt

Analys

Barngruppernas storlek och antalet förskolebarn per anställd har minskat jämfört med tidigare år.

	T1 2016	T1 2017	T1 2018
Antal barn per grupp	16,6	16,5	16,1
Antal barn per anställd	5,1	5	4,8

Antalet barn med deltidskontrakt i förskolan har minskat sedan 2016.

	mar-16	mar-17	mar-18
Antal deltidsbarn i förskolan	735	538	305
Andel deltidsbarn av totalt	20%	15%	8%

	mar-16	mar-17	mar-18
antal inskrivna barn			

Barn i förskola

Andelen deltidsbarn har minskat.

En ny tjänst som koordinator för lokalfrågor inom förskolan har inrättats i förvaltningen. Syftet är att samordna lokalfrågorna och stötta cheferna i nybyggnationer och renoveringar för att skapa en effektiv organisation kring detta. En positiv effekt kan bli att det ger bättre förutsättningar för förskolechef att utöva hela sitt uppdrag, även det pedagogiska ledarskapet.

Språkutvecklingssatsningen på förskolan Ädelstenen i Östberga har fortsatt under perioden. Syftet med satsningen är att skapa en likvärdighet i pedagogernas arbetssätt kring språk och att öka samarbetet mellan hem och förskola kring läsande. Samarbete med familjen och högläsning har också tagits upp inom Skolverkets kompetensutvecklingsinsats ”Läsllyftet”, där ett antal pedagoger har fått handledning av förvaltningens språkpedagog. Inom språkarbetet har förskolan samarbetat med biblioteken. Ett exempel är Årsta bibliotek som har tagit fram bokkassar i samarbete med förskolan. Bokkassarna innehåller böcker på svenska samt på de andra språk som finns representerade bland barnen på förskolan. Bokkassarna får lånas hem och syftet är att öka läsandet på förskolan och i hemmen.

För att utveckla undervisningen i förskolan och säkerställa att verksamheten vilar på en vetenskaplig och erfarenhetsbaserad grund medverkar förvaltningen i forskningsprogrammet *Flerstämig undervisning i förskolan*. Programmets fokus under det första halvåret ligger på kommunernas organisation och planering för medverkan. Ett inledande ledarseminarium för förskolecheferna hölls i februari i Malmö med föreläsningar och workshops med fokus på organisation och kollegialt lärande.

Förskolorna erbjuder daglig fysisk aktivitet till flickor och pojkar. Det är delvis planerade aktiviteter som gympa, rörelsebanor, rörelselekar och dans. Genom utevistelser på förskolegårdar och utflykter till skog och parker har barnen stimulerats till rörelse på ett naturligt sätt. Pedagogerna har sett att både de planerade och spontana rörelsetillfällena är uppskattade hos flickor och pojkar.

Under januari och februari har tre dialogmöten genomförts med all personal från tre av förvaltningens tolv förskoleenheter (Snösätra, Rågsved och Hagstätra), på temat; Hur skapar vi en likvärdig förskola? Metoden som har används är *Open Space*. Under Open space får deltagare själva sätta agendan utifrån temat, genom att välja och prioritera bland ämnen. Dialogmötena resulterade i konkreta förslag att arbeta vidare med. Det handlar till exempel om att öka kommunikationen mellan förskolor samt mellan barnskötare och förskollärare. Ökad kunskap om barn i behov av särskilt stöd togs också upp som en viktig fråga. Övriga ämnen som behandlades är till exempel jämställdhet och normkritik, måltidspedagogik, språkarbetet, förskolans uppdrag, konflikthantering, arbetsglädje och arbetsmiljö.

Socialtjänst och funktionshinderomsorg

Andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd fortsätter att minska. En utveckling har skett inom försörjningsstödet när det gäller att dokumentera barnens situation, såsom förskola, skola, särskilda behov och fritidsintressen samt gällande informationsutbyte med barn- och ungdomsvården. Barnkonsekvensanalyser har under perioden gjorts i alla

ärenden där prövning gjorts av rätten till försörjningsstöd till hyresskuld.

Internkontroll visar vissa fortsatta utvecklingsbehov när det gäller att dokumentera barnens hemmiljö vid exempelvis läsläsning, hur barnens fritid ser ut eller om det finns behov av ekonomiskt stöd till barnens fritid. Framgångsfaktorer är att frågan om barn och barnperspektiv alltid tas upp på ärendegenomgångar samt att en ny mall för journalskrivning har tagits fram.

Internkontroll inom missbruksvården visar att det finns en tydlig barnanalys i majoriteten av ärendena där det finns barn. Vid remisser till försöks- och träningslägenheter (till Bogruppen) är siffran närmare 90 procent. I alla ärenden, där den vuxne har eller önskar umgänge med sitt barn, har det tagits hänsyn till föräldraskapet vid val av lägenhet, geografiskt och storleksmässigt.

För att stärka barnperspektivet i handlägningsprocessen har en särskild metoddag för beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri arrangerats i mars. Rutinen för ärendedragning har ändrats för att säkerställa barnperspektivet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel besökare i öppna förskolan som anser att alla barn oavsett kön ges lika möjligheter till lärande och utveckling				92 %		90 %		2018
 ♀ Andel kvinnor och män som besöker öppna förskolan som känner att de har inflytande i verksamheten				91		90		2018
 ♀ Andel kvinnor och män som besöker öppna förskolan som tycker att alla barn, oavsett kön, ges lika möjligheter till lärande och utveckling				92		90		2018
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnen i förskolan uppmuntras att utveckla språk						85 %		2018
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på förskolan uppmuntrar till lek, utveckling och lärande						85 %		2018
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig trygga på förskolan						90 %		2018
 Förskolornas resultat på område "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" i kvalitetsindikatorn (WKI)						3,6		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Förskolornas resultat på område "Pedagogisk miljö och material" i kvalitetsindikatorn (WKI)						3,6		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställaravdelningen ska vidta åtgärder utifrån funktionshinderinspektörernas återkoppling efter granskning av barns delaktighet i utredningar inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning	2018-01-01	2018-12-31	
 Språksatsning på förskolan Ädelstenen	2018-01-01	2018-12-31	
 Utvecklingsarbete för att stärka folkhälsan bland barn och unga i Rågsved.	2018-01-01	2018-12-31	
 Workshops på temat "Hur skapar vi en likvärdig förskola" för förskolepersonal i Rågsved och Hagsätra.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

 Uppfylls helt

Analys

Barn och unga

Under det senaste året går det att se en tydlig positiv trend kring andel ärenden rörande barn och unga som förhandsbedöms och utretts inom de lagstadgade tidsramarna. I februari 2017 var det 45 procent av ärendena som hade förhandsbedömts inom tidsramen, det vill säga 14 dagar, medan det i februari 2018 gått upp till 76 procent. Samma positiva trend kan ses kring utredningar rörande barn och unga som ska avslutas inom 4 månader. I februari 2017 var det 65 procent av utredningarna som avslutades inom lagstadgad tid medan det i februari 2018 var 84 procent. Förbättringar beror på ökad personalstabilitet och genom att enheterna arbetar enligt Signs of safety som bidrar till en mer effektiv och rättssäker handläggning.

Indikatorn avseende "andel barn som inte återvänder som brukare ett år efter avslutad insats" visar ett ännu bättre resultat än tidigare och för både flickor och pojkar överskrider årsmålet med god marginal och resultatet är bäst i staden.

Fältassistenternas målgrupp omfattar 10-17-åringar i enlighet med stadens budget. En översyn pågår av fältverksamhetens uppdrag för att klargöra hur resurser och uppdrag ska fördelas och prioriteras.

För att bättre nå fram till utrikesfödda föräldrar har föräldrastödet "Föräldraskap i Sverige" testats. Deltagarna rekryterades genom öppna förskolan och genom stadsdelsmammornas nätverk. Träffarna har erbjudit samtal kring teman som familj med flera kulturer, skolsystemet, hälsa samt föräldrars rättigheter och skyldigheter.

Den nya verksamheten Familjens hus öppnade i januari och erbjuder ett samordnat tidigt stöd till familjer med barn 0-6 år. Föräldrarådgivare, öppen förskola samt landstingets barn- och mödrahälsovård utgör delarna i det samordnade stödet. Landstingets verksamheter ligger i nära anslutning och ett samarbetsavtal är upprättat för att säkra det samordnade stödet. Det finns även föräldrarådgivare och fältassistenter på plats som ger stöd till föräldrar med äldre barn respektive direkt till ungdomar. Antalet samtal med föräldrar har ökat under perioden i takt med att verksamheten har blivit känd och etablerad. Rådgivarna ser ett behov av att arbeta för att göra pappor mer delaktiga i föräldraskapet.

Introduktionsförskola har erbjudits i den befintliga öppna förskolan. Kvalificerad språkträning i form av SFI samt olika samhällsorienterande aktiviteter ges till föräldralediga. En målsättning med verksamheten är även att genom information om möjligheten till barnomsorg öka inskrivningsgraden i förskolan.

Nyanlända

Förvaltningens inkluderingslots har arbetat uppsökande med nyanlända i etablering. Ett brev med information om att man som nyanländ kan få stöd och rådgivning har skickats ut i slutet på februari och hittills har 17 personer hört av sig. Personerna har fått olika insatser och ett eller flera besök. Personer har länkats till fritidsaktiviteter, SFI, öppna förskolan med mera. Förvaltningen har sedan tidigare ett samarbete med föreningen Mötesplats Örby för att de som flyttar in i det nya modulboendet i Örby ska få ett bra mottagande. Boendet förväntas bli klart för inflyttning i sommar. Förvaltningen planerar att, genom ett IOP (Idéburet offentligt partnerskap) med Nya Rågsveds Folkets hus, öppna en bemannad mötesplats dit nyanlända kan vända sig för att få stöd och rådgivning.

Vuxna

Missbruksvården fortsätter att arbeta med samsyn kring avslutskodning och att säkerställa att utredning, matchning samt beviljat bistånd stämmer överens med brukarens behov och syftar till en förbättrad livssituation. 10 personer (3 kvinnor, 7 män) har under perioden flyttat från stödboendeplacering till träningslägenhet i förvaltningens regi och 7 personer har fått överta förstahandskontrakt på sin försökslägenhet. En framgångsfaktor har varit bogruppens tydliga fokus på en fungerande vardagsekonomi som grund för möjligheterna till övertagande. Alla som har erbjudits biståndet träningslägenhet har erbjudits Bogruppens boendekurs. Vid årets första kursstart, i mars, var 28 personer anmälda. Under perioden har 16 personer remitterats till Bostad Först (7 kvinnor, 9 män). Under perioden har en genomlysning gjorts av alla hemlösa kvinnor och män. De flesta har en aktuell och uppdaterad boplanering med en tydlig planering på kort och lång sikt.

Bolotserna har under perioden gett stöd i att söka mer varaktigt boende, såsom andrahandsboende eller inneboende. Under perioden har fler lägenheter kunnat erhållas genom SHIS. Under perioden har Bolotserna avslutat 53 ärenden (32 kvinnor och 21 män), 23 har fått lägenheter via SHIS och 26 har fått annat boende genom Bolotserna. Fyra personer har flyttat från stadsdelsområdet.

Förvaltningen har beviljats ca 0,6 mnkr i KUS-medel för att vidareutveckla strukturerade metoder för brukare med psykisk funktionsnedsättning inom boendestöd.

Jämställdhet

Planerade och genomförda jämställdhetsanalyser av myndighetsutövning inom

socialpsykiatrin kommenteras under KF:s mål 4.6.

Enheten för socialpsykiatri har påbörjat en jämställdhetsanalys i syfte att belysa trygghet på förvaltningens boenden utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Öppna förskolan besöks till största del av mammor. För att öka pappors deltagande kommer såväl Dalens som Rågsveds verksamhet att erbjuda pappaöppet. Samverkansparter som kan arrangera pappagrupper kommer att eftersökas.

Fältassistenter har under perioden genomfört ett trettiotal planerade gruppaktiviteter på skolor och fritidsgårdar, för att skapa kontakt men också i syfte att arbeta med attityder och normkritik, relationer och sociala färdigheter. Gruppinsatserna har i högre grad omfattat flickor medan individkontaktarna i större utsträckning har nått pojkar.

Kompetens kring upptäckt av riskbeteenden och riskfaktorer som är särskilt vanliga hos flickor behöver förbättras. Kvinnliga fältassistenter verkar generellt nå fler flickor. För att öka jämställdheten kommer platser där flickor träffas att besökas oftare. Mätbara mål för kontakt med flickor vid skolbesök kommer att införas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	89,5 %	90,1 %	88,6 %	86,8 %	90 %	85 %	84 %	Tertial 1 2018
Analys								
Trenden fortsätter uppåt, och även vid denna mätning är resultatet bäst i staden. Resultatet är över årsmålet för både flickor och pojkar och ingen större skillnad finns mellan könen. Avseende barn 0-12 år är det 87,9 % som inte återvänder inom ett år efter avslutad insats, medan det för barn 13-19 år är 91,9 % som inte återvänder.								
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				34,87		25 %	25 %	2018
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	44,4 %	43,9 %	45,8 %	46,9 %	60 %	60 %	37 %	Tertial 1 2018
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				73 %		76 %	80 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				60 %		60 %	60 %	2018
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				91,5 %		91 %	91 %	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				90 %		90 %	90 %	2018
  Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden					40 %	40 %	26 %	2018
Analys								
Den 1 januari 2018 hade förvaltningen 52 försökslägenheter (25 kvinnor, 27 män), av dessa har 7 personer (3 kvinnor, 4 män), det vill säga 13 % övergått till eget kontrakt under första tertialen. Arbetet fortsätter för att uppnå målet vid årets slut.								
  Antal hemlösa				142 st		180 st	tas fram av nämnden	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla och implementera former för det sociala stödet till nyanlända	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna och stadens ungdomsmottagningar genomföra en särskild satsning på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska implementera rutiner för att säkerställa att hänsyn tas till barnperspektivet i ärenden där en förälder/vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa stödet till barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden, exempelvis genom att tillhandahålla särskilda bo-lotsar som ger stöd i bostadssökande och genom kompensatoriska åtgärder riktade till barnen	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska öka delaktigheten för målgruppen inom socialpsykiatrin genom att stödja brukarorganisationernas deltagande i brukarråd och brukarrevisorer	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Alla flickor och pojkar, kvinnor och män lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Analys

Barn och unga

Förvaltningen har:

- En Alla Barn i Centrum-kurs har avslutats med mycket hög nöjdhet bland de deltagande föräldrarna.
- ABC-kurser såväl som KOMMunikationsMETod-kurser pågår.

- Regelbundna Svenska med baby-träffar och språkcaféer på Öppna förskolan.
- Sångstunder med musik och rörelse genomförs varje dag på öppna förskolan.

De sex öppna förskolorna har tillsammans haft drygt 6 000 barnbesök, runt 3 500 besök av mammor och 2 250 av pappor under januari-mars. Därutöver har verksamheterna besökts av drygt 200 andra, anhöriga och/eller de som inte vill uppge om de är mamma eller pappa.

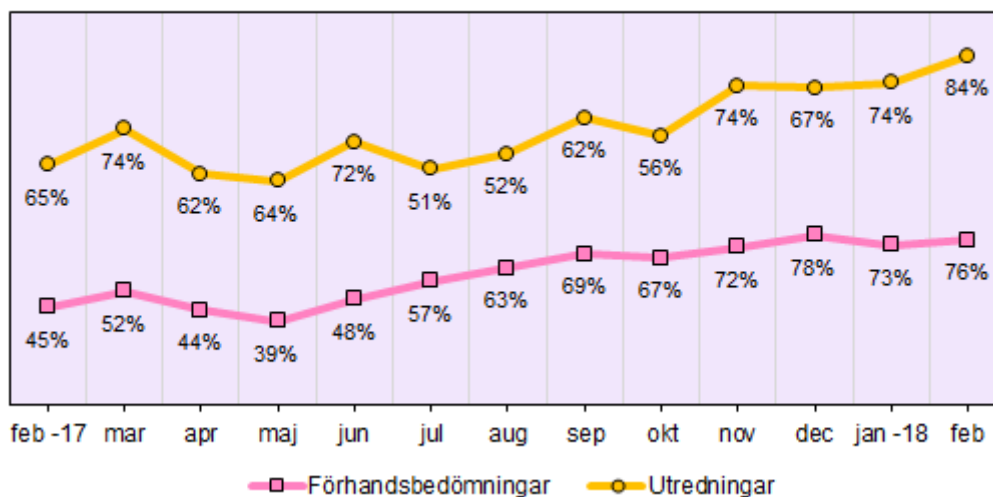
Fältassistenterna har genomfört 65 uppsökandepass som lett till runt 100 skolbesök och 200 uppsökandebesök kvällstid i de olika stadsdelarna. Stadsdelarna Årsta, Högdalen, Rågsved, Östberga och Dalen har besökts flest gånger, cirka tio besök i månaden per stadsdel.

Fältassistenterna har haft 130 individkontakter, varav 30 procent har varit med flickor. Den direkta kontakten med ungdomar har åtta av tio gånger handlat om relationsskapande, stödande och motiverande samtal. De riskfaktorer som identifierats som lett till kontakten eller insatsen har främst varit skolbekymmer, socialt uppträdande, umgänge och sammanhang men även hemsituation, mobbning och kränkning samt hot och våldsutsatthet.

Fritidsgården i Östberga har besökts av flera ensamkommande barn. Personal inom verksamheten har haft kompetens inom ungdomarnas egna språk vilket har stärkt välkommandet och tryggheten för besökarna.

Fritidsgårdarna har erbjudit läxhjälp till ungdomarna. Under eftermiddagarna har besökarna även erbjudits hjälp med att skriva CV och att söka sommarjobb.

Andel förhandsbedömningar & utredningar inom tidsgräns

Individ och familjeomsorgen barn och unga har under första tertialen gjort 43 externa placeringar av barn/ungdomar, 11 flickor och 32 pojkar. Under samma period 2017 gjordes 111 externa placeringar av barn/ungdomar. I statistiken ingår även omplaceringar av barn och ungdomar. Förklaringar till det minskade antalet placeringar är bland annat en medveten strategi utifrån kvalitetsaspekt och kostnadsmedvetenhet och dels ett förändrat arbetssätt som möjliggörs av en mer stabil personalsituation. Socialsekreterarna kan nu arbeta mer nätverksorienterat och samverka med personer i familjernas nätverk. Forskning visar också på bättre resultat för hemmaplanslösningar, såsom bättre psykisk hälsa och bättre skolresultat.

Indikatorn avseende "andel barn som inte återvänder som brukare ett år efter avslutad insats" visar ett ännu bättre resultat än tidigare och för både flickor och pojkar överskrids årsmålet med god marginal och resultatet är bäst i staden. Anledningen till det goda resultatet bedöms vara väl genomarbetade utredningar som ligger till grund för en tydlig beställning till öppenvården och att öppenvårdens insatser har god effekt.

Ungdomar som har insatsen MST (multisystemisk teori) ökar sina framgångar inom studier eller praktik. Under årets första månader har 6 ärenden avslutats inom MST. Av dessa har 5 haft framgång inom skola/praktik, vilket är i linje med målsättningen.

Majoriteten av de ensamkommande barnen går i skolan och har en hög närvaro, oftast mellan 75-90 procent närvaro. Några ensamkommande barn och ungdomar har hög skolfrånvaro, på grund av missbruk eller annan problematik. Socialsekreteraren, god man och skolan har i dessa fall täta uppföljningar för att komma till rätta med frånvaron.

Förvaltningens hyresrådgivare har under perioden tagit emot 153 uppsägningar på grund av hyresskuld. Det är något färre jämfört med samma period föregående år. Framförallt har uppsägningar avseende barnfamiljer minskat. Trots förvaltningens vräkningsförebyggande arbete har två barnfamiljer vräkt under perioden.

För att brukare ska få rätt insats när de ansöker om boende har en särskild boendegrupp bildats inom beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Gruppen arbetar med bedömningar, ärendedragningar och med att se över brukarens möjligheter att göra en boendekarriär. För att förhindra avhysning har en uppsökare från beställarenheten arbetat med ärenden där det finns risk att brukaren sägs upp från sin bostad. Under perioden har ingen brukare blivit avhyst.

Vuxna

Brukare på Träfflokal Flotten har i större utsträckning deltagit på Årsta gym efter en satsning på hälsofrämjande aktiviteter. Aktiviteten lockar kvinnor och män i lika stor utsträckning.

Hagsätra gruppbostad har startat ett hälsoprojekt i samarbete med förvaltningens dietist i syfte att förbättra hälsan och höja livskvalitén. Hälsofrämjande aktiviteter har ökat. Bland annat erbjuds dagliga promenader, gymträning, träning i mindfulness och föreläsningar av dietist. Vikten av god kosthållning har lyfts fram genom servering av hälsosammare mellanmål och tydligare matsedel för att säkerställa en balanserad måltid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel deltagare som kan rekommendera föräldrautbildningen ABC till andra				100 %		90 %		2018
 Andel deltagare som kan rekommendera föräldrautbildningen Komet till andra				100 %		90 %		2018
 ♀ Andel flickor och pojkar som besökt Ungdomsmottagningen som upplever att de fått				98,1 %		97 %		2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
ett bra eller mycket bra stöd								
 ♀ Andel flickor och pojkar som tycker att de har inflytande och är delaktiga på fritidsgården				100		80 %		2018
 ♀ Andel flickor och pojkar som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet				92,5		90 %		2018
 Andel flickor som besöker fritidsgårdar				32,9		40 %		2018
Analys								
Historiskt har andelen flickor aldrig uppnått 40 %. En positiv utveckling noteras då andelen stigit från 26,1 % 2016 till 32,9 % 2017. Arbetet med att skapa en intressant verksamhet utifrån flickors önskemål och behov fortsätter.								
 Andel föräldrar som upplever att relationen till barnen har stärkts efter avslutad ABC-kurs	90			90	90	90 %		Tertial 1 2018
 ♀ Andel kvinnor och män som bor i stödboende som flyttar till eget boende i träningslägenhet	33 %	37 %	27 %	75 %		20 %		2018
 ♀ Andel kvinnor och män som fullföljer öppenvårdsbehandling	33,3 %	66,7 %	0 %	46,4 %	45 %	45 %		Tertial 1 2018
 ♀ Andel kvinnor och män som tycker att stödet de fått beviljat av Enheten för utredning och öppenvård vuxna har inneburit en förändring till det bättre				95 %		90 %		2018
 ♀ Andel personer som avslutas inom social insatsgrupp (SIG) som fullföljt sin planering	4,3 %	4,8 %	0 %		38 %	38 %		Tertial 1 2018
 ♀ Andelen nöjda omsorgstagare inom socialpsykiatri i egen regi				81,88 %		90 %		2018
 ♀ Andelen omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs inom socialpsykiatri i egen regi				84,89 %		90 %		2018
 ♀ Andelen trygga omsorgstagare inom socialpsykiatri i egen regi				83,94 %		90 %		2018
 Antal barnfamiljer med eget kontrakt på bostad som vräks	2					0 st		2018
Analys								
Trots förvaltningens vräkningsförebyggande arbete har två barnfamiljer vräcks under perioden.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal unga kvinnor som beviljas stöd via SIG				2		4 st		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Som ett led i att säkerställa den enskildes möjlighet till ett så självständigt liv som möjligt anställs en arbetsterapeut inom beställaravdelningen.	2018-01-01	2018-12-31	
 Uppföljning månatligen av att förhandsbedömningar och utredningar kring barn och unga görs inom lagstadgade handläggningstider.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet uppnås.

Drygt 1 600 personer har svarat på 2017 års trygghetsmätning inom Enskede-Årsta-Vantör. Av de svarande var hälften kvinnor och hälften män. Mätningen visar, i linje med tidigare och andra undersökningar, att kvinnor generellt är mer otrygga än män i stadsdelsnämndsområdet.

Stadens trygghetsmätning visar bland annat att kvinnor i lägre grad är nöjda med belysningen än män. 26 procent av kvinnorna och 19 procent av männen svarar att de tycker att det är mörkt och dåligt belyst i stor utsträckning. På frågan om hur trygg eller otrygg den svarande sammanfattningsvis känner sig i sitt bostadsområde svarar en större andel kvinnor (9 procent) än män (6 procent) att de är otrygga. Kvinnor uppger i större utsträckning att de är oroliga för att gå hem från närmaste tunnelbana/pendeltåg/tvärbanestation än männen.

Trygghetsmätningen visar att en högre andel av de svarande känner sig otrygga i sitt bostadsområde i Rågsved, Hagsätra och Östberga än genomsnittet för stadsdelsområdet och staden som helhet.

Utifrån vad som framkommit i trygghetsmätningen och i andra sammanhang kommer förvaltningen att fortsätta sitt trygghetsarbete med fokus på områden utpekade i lokala utvecklingsprogrammet. I Hagsätra och Rågsved genomförs en medborgardialog vid upprustningen av parken Hagdalen. Dialogen har fokus på flickors och kvinnors trygghet. Trygghetsvandringar genomförs kontinuerligt.

För att kunna upptäcka våldsbejakande extremism och för att kunna ge stöd till personer som vill lämna extremistiska miljöer, samt till deras anhöriga, har kompetensutvecklingsinsatser genomförts. För att stärka demokratin och förebygga våld genomförs medborgardialoger.

ÖCC, Östberga Community center, har tillsammans med Fryshuset erbjudit många aktiviteter för flickor och pojkar, unga kvinnor och unga män, för att öka delaktigheten och minska

utanförskapet. Genom att engagera ungdomarna i positiva sammanhang är syftet att deltagarna ska få en ökad ansvarskänsla och större möjligheter att påverka närområdet. Inom ramen för det IOP (idéburet offentligt partnerskap) som förvaltningen har med Fryshuset har Fryshusets mobila team varit på plats i Östberga fyra till fem dagar i veckan och erbjudit bland annat spontanidrott i idrottshallen.

Under våren har ett omfattande kris- och riskarbete genomförts i Östberga. Fritidsgården har tillsammans med Östberga Community Center, fältassistenter och Fryshuset arbetat med att reflektera över de skottlossningar och annan kriminalitet som präglat området. I dialogmöten har riskanalyser och handlingsplaner för en tryggare arbetsmiljö och verksamhet genomförts.

För att förebygga genusrelaterat våld och mobbing har programmet Mentorer i våldsprevention (MVP) genomförts för årskurs 7 på Hagsåtraskolan. För de yngre eleverna har programmet Agera tillsammans genomförts i årskurs 4 på Rågsvedsskolan och Snösåtraskolan. Lektionerna har genomförts av lärare tillsammans med polis, fritidsgårdspersonal, fritidslots, fältassistenter och socialtjänst. Planering pågår för att börja arbeta med våldsprevention redan i förskolan.

Jämställdhet

Jämställdhetsanalyser genomförs för de medborgarförslag som avser investeringar i den yttre miljön. Förvaltningen har ansökt om trygghetsmedel för att genomföra belysningsinsatser i bland annat Rågsved.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				64 %		76 %	76 %	2018
  Stockholmarnas nöjdhet med rent och städlat				61 %		70 %	70 %	2018
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				61 %		74 %	70 %	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna verka för ökad trygghet i stadens utemiljöer med fokus på situationell brottsprevention	2018-01-01	2018-12-31	
  Kommunstyrelsen ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp och förvalta de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen	2018-01-01	2018-12-31	
  Trafiknämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna, verka för en tryggare utemiljö genom exempelvis förbättrad belysning, parkmöbler och genom att hantera växtlighet i det offentliga rummet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män, som bor och besöker stadsdelområdet, känner sig trygga i de olika stadsdelarna och upplever dem som levande

 Uppfylls helt

Analys

För att öka möjligheterna till social samvaro och trygghetskänslan i Östberga har Östberga Community Center erbjudit regelbundna aktiviteter som bland annat fysiska aktiviteter och grillkvällar. Aktiviteterna har varit välbesökta. Onsdagsträningen har lockat över 200 besökare, fler kvinnor än män har deltagit. Grillkvällarna har haft 500 besök, med en förhållandevis jämn könsfördelning.

För att nå programmets målsättning om att invånare är trygga och trivs i sitt område pågår planering av olika insatser. Fritidsgården planerar att öka sina öppettider och inför att utveckla ett Dalen community center har tänkbara lokaler kartlagts och rekrytering av personal har påbörjats. Inom Trygga Dalen pågår planering av olika insatser som syftar till att nå programmets målsättningar om att invånare är trygga och trivs i sitt område.

För att stärka tryggheten för både besökare och personal på fritidsgårdarna i Hagsätra och Rågsved har verksamheterna arbetat vidare med att ta fram och implementera trygghetsplaner.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna föreningar och bolag utbildningar för att förebygga våld och öka kunskapen om våldsutsatta	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen kommer söka medel ur trygghetsfonden för trygghetshöjande åtgärder, såsom t.ex. belysning och trygghetsröjningar.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska främja och underlätta skapande av gatukonst i stadsmiljön.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska ha en nära dialog med förskolor och skolor i samband med parkutvecklingsprojekt.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska i samverkan med Trafiknämnden genomföra åtgärder från stadens gångplan.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla tillämpningen av medborgardialoger kopplade till parkutvecklingsprojekt.	2018-01-01	2018-12-31	
 Implementera Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds handlingsplan mot våldsbejakande extremism.	2018-01-01	2018-12-31	
 Implementera Stadens trygghets- och säkerhetsprogram.	2018-01-01	2018-12-31	
 Information rörande stadens städgaranti ska tydliggöras. Stadens städgaranti innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan.	2018-01-01	2018-12-31	
 Neutraliserande fotarbete, fler människor befinner sig ute i stadsdelområdena på olika tider, för att skapa trygghet.	2017-01-01	2018-12-31	
 Samarbete med Idrottsförvaltningen om jämställda, attraktiva och trygga motionsplatser samt träffpunkter	2017-01-01	2018-12-31	
 Samarbete mellan skola och socialtjänst med ett våldsförebyggande arbete - MVP	2017-01-01	2018-12-31	
 Undersöka möjligheterna till vidare upprustning av Ädelstenens	2017-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
utemiljö			
 Utreda och föra dialog med invånarna om vad som behövs för att göra utemiljön tryggare	2017-01-01	2018-12-31	
 Utveckla den fysiska miljön och samarbetet mellan fastighetsägarna i området. Ska ske tillsammans med Trafikkontoret, SISAB, Svenska bostäder och bostadsrättsföreningarna.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utveckla lokaler för konferenser och arbetsmöten	2017-01-01	2018-12-31	
 Utveckla samverkan med stadens bostadsbolag kring arbetet med störningsfrågor	2017-01-01	2018-12-31	
 Utveckla Östberga Torg för ökad trygghet och med fler aktiviteter som främjar möten människor emellan. Ska ske tillsammans med Trafikkontoret, SISAB, Svenska bostäder, Stadsbyggnadskontoret, Kulturförvaltningen, Utbildningsförvaltningen och i dialog med invånare.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utvärdera projektet med elektroniska grillar som placerades i parkerna Utkiksberget och Stacken under 2017. Detta kan sedan utgöra underlag inför eventuella framtida satsningar på elektroniska grillar i stadsdelsområdets parker.	2018-01-01	2018-12-31	
 Verka för samordning av skötsel, underhåll och investeringar av den offentliga miljön	2018-01-01	2018-12-31	
 Öppna ett Allaktivitetshus i Östberga	2018-01-01	2018-12-31	
 Öppna Familjens Hus i Högdalen	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppnås.

Stadsdelsförvaltningen har höjt ambitionerna och efterfrågar minst ett boende med särskild service per varje större stadsutvecklingsprojekt. Flertalet servicebostäder och gruppboende planeras inom ramen för stadsutvecklingsprojekt Slakthusområdet, Årstafältet, Östberga samt Hagsätra/Rågsved. Därutöver inom ramen för enskilda bostadsprojekt i Bandhagen och Stureby.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				0		6	tas fram av nämnden	2018

Nämndmål:

Kvinnors och mäns behov av bostäder tillgodoses oavsett funktionsnivå och ålder

● Uppfylls helt

Analys

För att stärka arbetet med barnens perspektiv arbetar förvaltningen med framtagande och implementering av lekvärdesfaktor. Lekvärdesfaktor är ett verktyg för att kvantitativt bedöma en förskolas utemiljöer. Modellen hjälper till att sätta ett numeriskt värde på exempelvis möblering, tillgång till olika material och relationen mellan inomhus och utomhus, vilka sammantaget blir gårdens lekvärde. Detta skapar tydligare bedömningsgrunder av planerade förskolor samt en möjlighet att jämföra befintliga gårdar med varandra.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen kommer under året arbeta fram ett metodstöd för lekvärdesfaktorer i förskolors utomhusmiljöer	2018-01-01	2018-12-31	
 Inom ramen för fokus Hagsätra-Rågsved arbeta aktivt med LUP i syfte att utjämna skillnader.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls.

Framgångsfaktorer

Fler flickor och pojkar tar del av förvaltningens aktiviteter:

- Genom att fritidsgårdar och parklekar erbjuder ett brett, målgruppsanpassat utbud av aktiviteter tar fler flickor och pojkar chansen att prova på och utöva olika aktiviteter och inspireras till att vidga sina intressen. Möjligheterna till en meningsfull fritid stärker ungdomarnas välmående, självförtroende och förmåga att samarbeta med andra. Under perioden har förvaltningens fritidsgårdar haft ca 15 000 besök.
- Genom annonsering i sociala medier, i utemiljöer och på hemsidan nås ungdomar av information om de lovaktiviteter som finns för flickor och pojkar på stadsdelsområdets fritidsgårdar. Under skolloven har många kultur- idrottsaktiviteter erbjudits för barn och ungdomar.
- Örby fritidsgård har genomfört tre festkvällar för ungdomar med funktionsvariationer vilket möjliggjort för målgruppen att ta del av verksamheten på egna villkor och få chans att träffa andra ungdomar med funktionsvariation.

- Genom tematiserade diskussionsaftnar där ämnet bestämts och planerats av deltagande ungdomar.
- Fritidsgården i Hagsätra har haft många nya besökare som ett resultat av det stärkta samverkansarbetet med Hagsätraskolan. Eftermiddagarna har varit välbesökta av flickor medan kvällarna lockat fler pojkar.

Jämställdhet

Hälften av platserna på påsklovets skidresa reserverades för flickor i syfte att öka antalet flickor som deltar i fritidsaktiviteter. Resultatet blev att de pojkar som är regelbundna besökare på fritidsgården tog kontakt med sina tjejkompisar för att motivera dem att delta och att ungdomar som vanligtvis inte besöker gårdarna deltog i aktiviteten.

Dalens kvartersgård har genomfört tjejkvällar på tisdagar. Deltagarna har själva planerat vilka aktiviteter de vill genomföra.

Hagsätra fritidsgård har genomfört flera skolbesök vilket har ökat antalet flickor som besökt gårdens eftermiddagsverksamhet.

Ett tydligt mönster som ofta framkommer är att pojkar lockas av en öppen fritidsverksamhet med fokus på det sociala umgänget medan flickor oftare besöker planerade och på förhand kommunicerade aktiviteter. Under perioden har dialog förts med främst flickorna, gällande förslag och genomförande av aktiviteter.

Med fokus på ökad jämställdhet har genomlysningar av bemötandet på Dalens, Högdalens och Rågsveds fritidsgårdar genomförts. Resultatet kommer att analyseras och användas som bas för fortsatt reflektion och jämställdhetsarbete. Förvaltningens jämställdhetsstrateg har stöttat fritidsgårdarnas jämställdhetsarbete och medarbetare kommer att utbildas i Machofabrikens metodmaterial för att leda ungdomsgrupper.

Utegyms

Inom stadsdelsområdet finns åtta utegym på parkmark som underhålls av förvaltningen. Utegymsen ligger på Svärdlångsvägen och Orrfjärdsgränd i Årstaskogen, i Lisebergsparken i Östberga, i Vårflodsparken i Enskedefältet, på Götaforsvägen i Stureby, i Bandängen, på Vrenavägen i Högdalen samt i parken Fjädern i Rågsved. Därutöver planeras ett utegym på Blåsutvägen i Blåsut.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter				90 %		80 %	79 %	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män har en meningsfull fritid

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har:

- Under sport- och påsklov har en tävling med musikuppträdande, fotbollsturneringar, danskurser, biobesök, bowling och laserdome engagerat många ungdomar.
- Fritidsverksamheter har genomfört fysiska aktiviteter för ungdomarna.
- Fritidslotsen har arrangerat flera aktiviteter i Hagsätra och Rågsved för att ge framför allt flickor och nyanlända ungdomar tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter. Ett viktigt syfte med projektet är att engagera de ungdomar som rör sig minst och att bidra till ungdomars psykiska hälsa.

Dalen är ett prioriterat område inom det lokala utvecklingsprogrammet. I syfte att rikta verksamheten även mot yngre flickor och pojkar planeras Dalens fritidsgård att få utökade öppettider som ska omfatta eftermiddagarna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel som tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i stadsdelsområdet.				77 %		81 %		2018

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls.

Förvaltningens förskolor har arbetat utifrån stadens program *Kultur i ögonhöjd*. Under perioden har samtliga förskoleenheter fått ta del av professionella kulturupplevelser genom föreställningar och musikäventyr för de allra yngsta. Förskolornas kulturombud har genom förvaltningens nätverk fått möjlighet till erfarenhetsutbyte för att stärka kompetensen och uppslagen med syftet att skapa intressanta kulturaktiviteter inom verksamheterna.

Inom öppna förskolan har barn och föräldrar erbjudits kultur i form av skapande verksamhet och genom uppmärksammandet av traditionella festligheter.

Fritidsgårdarna har erbjudit flera kulturella aktiviteter som gett möjlighet till eget skapande.

Musik har varit populärt och både ungdomar och personal spelar olika instrument och sjunger tillsammans.

Mellanstadieklubben i Östberga deltog (och vann i en kategori!) i tävlingen *Filmfestival Junior* där de skrev manus, filmade och agerade. Tävlingen är en del i Stockholm Filmfestival och ett interaktivt sätt för fritidsgården att erbjuda någonting som barnen inte har varit med om tidigare.

En grupp bestående av kulturcoacher bildats. Gruppen har tagit fram ett åtgärdsförslag för att förvaltningens verksamheter bättre ska nå ut till flickor och pojkar, unga kvinnor och unga män (10-25 år) i syfte att stärka deras idéer och möjliggöra kulturaktiviteter bland annat genom kulturförvaltningens kulturstöd för unga.

En grupp mammor från Rågsved har under vintern återkommande besökt Moderna museet tillsammans med Jobbtorg och öppna förskolan. De har arbetat med olika uttrycksformer och besöken har lett till att mammorna fått tillgång till staden och samhället på ett annat sätt än de tidigare haft.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter 				69 %		75 %	74 %	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män har tillgång till kultur och skapande aktiviteter

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har:

- Genom förvaltningens kultursekreterare har cirka 1400 barn bokats in på teaterbesök under perioden. Utöver det har förskolorna besökt opera, konstutställningar och bibliotek. Förskolorna har också erbjudit kultur på förskolan genom drama, musik, rörelse, bild och form samt olika typer av berättande där barnen fått möjlighet att uttrycka sig på olika sätt.
- Inom flera förskolor finns pågående projektarbeten där olika kulturuttryck ingår.

Öppna förskolan har erbjudit skapande i form av textil- och handtryck, påskpyssel, traditionsfirande som våffeldagen och julgransplundring samt mottagit besök av Kulturskolan. Aktiviteterna bedöms skapa samhörighet och stärka nätverket mellan föräldrarna.

Östberga Community center har fört dialog med flickor och pojkar i Östberga och samverkat med Fryshuset, stadsbiblioteket och föreningar i Östberga för att planera aktiviteter och innehåll i det kommande sommartorget.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

● Uppfylls helt

Analys

Jämställdhet

Kvinnor och män med hemtjänstinsatser är i stort sett lika nöjda med hur väl handläggarens beslut är anpassat efter deras behov, enligt resultat från brukarundersökningen 2017. Brukarundersökningen visar också att en något högre andel bland kvinnorna tycker sig ha fått välja hemtjänstutförare, jämfört med bland männen.

Bland invånare 70 år och äldre har en högre andel av kvinnorna hemtjänstinsatser, jämfört med bland männen. Förvaltningen ser olika möjliga förklaringar. En hypotes är att män oftare får hjälp hemma av en kvinnlig partner. En annan är att kvinnor har större behov på grund av sjukdom och tidigare ohälsa.

Inom beställarenheten har en arbetsgrupp påbörjat arbetet med årets jämställdhetsanalyser. Enheten ska analysera myndighetsutövning kopplat till hemtjänst. En kollegial granskning av ärenden ska göras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. En checklista för att säkra jämställdhetsperspektivet i utredningar ska utvecklas och tillämpas inom all myndighetsutövning för personer över 65 år.

Inom anhörigstödet är kvinnor överrepresenterade och kommer i större utsträckning till personliga besök än männen. Analysen har visat att männen tenderar att hänvisas vidare tidigt i kontakten med anhörigkonsulenten, eftersom frågorna oftast handlar om insatser eller avgiftssystem, medan kvinnorna har ett större behov av att tala om situationen som anhörigstödare ur olika aspekter.

Den jämställdhetsanalys av mat- och måltidssituationen som genomfördes i Vantörs kommunala hemtjänst 2017 gav inga indikationer på ojämställdhet mellan kvinnor och män. Däremot visade analysen att det spelar stor roll för måltidsupplevelsen att maten serveras på ett aptitligt sätt. Resultaten har diskuterats och förankrats i arbetsgruppen.

Uppföljning av indikatorer 2017 och vidtagna åtgärder

För att förebygga och minska undernäring bland äldre har e-tjänsten Nollvision undernäring utvecklats i samarbete mellan förvaltningens dietist, hemtjänstenheterna, äldrecentrum, demenscentrum och avdelningen för digital utveckling. E-tjänsten ska vara ett stöd för personal att hjälpa äldre äta näringsriktigt. E-tjänsten lanserades i mars med en fest på Stureby vård- och omsorgsboende.

För att förbättra måltidsupplevelsen i särskilda boenden har nattfastemätningar och måltidsobservationer genomförts. Brukarens delaktighet i måltidssituationen har setts över. Ett nytt kvalitetsråd har inrättats för måltidsansvariga inom avdelningen egen regi.

För att fler brukare ska kunna påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen har medarbetare deltagit i workshops och utbildningar där vikten av att tydliggöra brukares önskemål i

genomförandeplanen har diskuterats. Processhandledaruppdraget har permanentats som stöd i arbetet med social dokumentation.

Förvaltningen bedömer att införandet av ramtid inom hemtjänsten kommer att ge goda förutsättningar att förbättra brukarens möjlighet att påverka hur hjälpen utförs.

Förvaltningen ska under 2018 särskilt fokusera på mat och måltidssituationer i verksamhetsuppföljningar. Under våren har förvaltningen tagit fram en plan för oanmälda verksamhetsbesök i samband med måltidssituationer i särskilda boendeformer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				69 %		72 %	72 %	2018
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				63 %		63 %	56 %	2018
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i äldreomsorgen				78 %		85 %	85 %	2018
  Andel trygga omsorgstagare i äldreomsorgen				89 %		89 %	84 %	2018
  Andelen nöjda omsorgstagare äldreomsorgen				85 %		86 %	85 %	2018
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				11		10	Max 10 personer	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska intensifiera arbetet och registreringen i Senior Alert och Svenska Palliativregistret för att få underlag till förebyggande åtgärder i syfte att bland annat minska fallskadorna	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och föreslå förbättringar som ökar likställigheten i staden samtidigt som det avlastar biståndshandläggare från administrativa uppgifter	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska initiera ett kvalitetsutvecklingsarbete inom särskilt boende för äldre i samarbete med stadsdelsnämnderna	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Äldre kvinnor och män har möjlighet till en trygg ålderdom

● Uppfylls helt

Analys

Ny organisation och arbetssätt inom beställarenheten för äldreomsorg

För att den enskilde ska få stöd efter sina behov och för en förbättrad rättssäkerhet har en ny organisationsstruktur införts inom beställarenheten för äldreomsorg. Beställaravdelningen har bland annat, utifrån handlingsplanen, sett över lokalerna och framtida organisation av arbetet utifrån nya utmaningar och nödvändig struktur för biståndshandläggarna inom äldreomsorgen.

För att säkerställa att brukare får insatser utifrån sina behov har beställarenheten avsatt särskilda resurser för uppföljningar. Cirka 100 personer har på så sätt fått sina biståndsbeslut aktualiserade under perioden.

Anhörigstöd

Anhörigas behov har uppmärksammats och i februari inrättades ett särskilt anhörigcenter på Årstapaviljongen. Här erbjuds anhöriga samtal, taktill stimulering av beröringspedagog samt instruktion i gymmet en dag per vecka.

I mars startade anhörigkonsumenten en uppskattad ”navigeringskurs” i samarbete med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar. Anhöriga erbjuds föreläsningar om demenssjukdom och vad det innebär. Kursen omfattar 6 tillfällen och till första tillfället kom totalt 34 personer, 27 kvinnor och 7 män. Anhörigkonsumenten har också erbjudit stödsamtal och personliga besök. Män står för en mindre del av både personliga besök (14 totalt varav 3 män) och telefonsamtal (52 totalt varav 12 män).

Förvaltningen har beviljats cirka 105 tkr för en kompetensutvecklingsåtgärd för att kvalitetssäkra anhörigstödet. I mars har anhörigkonsumenten i samarbete med enhetschef och Silviasyster på Mårtensgårdens vård- och omsorgsboende haft ett uppstartsmöte med sex anhörigombud.

Stöd och hjälp till personer med demenssjukdom

Förvaltningen har beviljats cirka 0,4 mnkr för en kompetensutvecklingsåtgärd som ska utbilda åtta Silviasjuksköterskor inom särskilda boenden. För att stärka demenskompetensen i verksamheterna har en rutin upprättats på avdelningsnivå, som beskriver hur utbildningsmodellen ”Stjärnmärkt demenskompetens” ska stärkas och spridas till ytterligare tre verksamheter.

Folkhälsa

Förvaltningen har marknadsfört folkhälsofrämjande aktiviteter på de öppna mötesplatserna genom nämndens pensionärsråd, chefsmöten inom hemtjänsten, annonsering och genom en särskild broschyr. För att locka fler män till mötesplatserna har herrmatlagning marknadsförts genom affischer, annonser och till de män som redan besöker verksamheten.

För att kunna erbjuda god omvårdnad i livets slutskede har 19 palliativa ombud utbildats och tilldelats diplom under en ceremoni i januari.

Förvaltningen har beviljats cirka 12,6 mnkr i stimulansmedel via äldreförvaltningen för att öka bemanningen och kvaliteten i vård och omsorg av äldre. Förvaltningen har också beviljats cirka 1,25 mnkr för att utveckla nio specialiserade hemtjänstgrupper för personer med demenssjukdom.

Avdelning egen regi har förberett för en vikariepool som ska förbättra kontinuiteten och minska antalet timanställda inom hemtjänst. Vikariepoolen startar 4 juni och ska bestå av fem heltidsarbetande vårdbiträden och undersköterskor.

I syfte att erbjuda möjlighet för finskspråkiga att umgås och delta i aktiviteter så som caféverksamhet, föreläsningar, utbildningar, matcirklar och utflykter har förvaltningen beviljats cirka 150 tkr i statsbidrag för 2018. Samverkan sker mellan klustret Farsta, Skarpnäck, Enskede Årsta Vantörs stadsdelsförvaltningar och Sverigefinska föreningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare inom förvaltningens egen regi hemtjänstenheter samt Mårtensgårdens vård- och omsorgsboende och Solrosens dagverksamhet som uppfyller kriterierna för stjärnmärkt demenskompetens.						90 %		2018
 ♀ Andel nöjda omsorgstagare i egen regi med hemtjänstinsatser				90,1 %		86 %		2018
 ♀ Andel omsorgstagare med hemtjänstinsatser i egen regi som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs				86,63 %		80 %		2018
 ♀ Andel omsorgstagare på vård- och omsorgsboende och servicehus i egen regi som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs				71,2 %		80 %		2018
 ♀ Andelen nöjda omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden och servicehus i egen regi				78,21 %		86 %		2018
 ♀ Andelen trygga omsorgstagare i egen regi med hemtjänstinsatser				92,15 %		89 %		2018
 ♀ Andelen trygga omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden och servicehus i egen regi				84,26 %		89 %		2018
 ♀ Antal besökare i genomsnitt per vecka, på de tio öppna sociala mötesplatser för äldre.				413		350		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställaravdelningen ska se över aktuell rutin vid överföring av ärenden vid 65 år för att öka den enskildes trygghet, säkerställa att den enskilde inte drabbas, samt säkerställa att gällande lagstiftning följs	2018-01-01	2018-12-31	
 Beställaravdelningens uppföljningsgrupp ska under året att fokusera på måltidssituationen	2018-01-01	2018-12-31	
 Beställaravdelningens uppföljningsgrupp ska under året göra oanmälda besök kvällstid på alla vård- och omsorgsboenden i stadsdelsområdet	2018-01-01	2018-12-31	
 En ny mötesplats för anhöriga, Anhörigcenter, startas	2018-01-01	2018-12-31	
 Riktade, trygghetsskapande insatser ges för att nå äldre med större behov, t.ex. de som lider av psykisk ohälsa, funktionsvariation eller är socioekonomiskt svaga	2018-01-01	2018-12-31	
 Som ett led i arbetet med handlingsplanen för biståndshandläggarnas arbetssituation ska verksamheten förstärkas med en biståndshandläggare/metodutvecklare inom äldreomsorgen	2018-01-01	2018-12-31	
 Två aktivitetscenter nyinrättas inom Rågsved och Enskede Nya seniorboenden	2018-01-01	2018-12-31	
 Verksamheter inom äldreomsorg egen regi, som ej ännu uppnått kvalitetsmärkning av demensvård, ska påbörja utbildningsmodellen	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

Stadsdelsnämnden har formulerat 6 nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett klimatsmart Stockholm. Förvaltningen bedömer att 5 av fullmäktigemålen kommer att uppfyllas helt under året. I och med att förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året kommer behovet av energi sannolikt att öka i stället för att minska.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningens arbete med att effektivisera energianvändningen fortlöper genom de angivna aktiviteterna. I och med att förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk kommer behovet av energi trots det sannolikt att öka istället för att minska. Förvaltningen bedömer därför att målet är svårt att uppnå.

Med stöd av medel från stadens klimatinvesteringsmedel:

- Fortsätter arbetet med att byta till LED-belysning i våra verksamheter.
- Fortsätter arbetet med att byta ut äldre vitvaror i våra verksamheter till mer energieffektiva.

Förvaltningens samtliga verksamheter ska minska mängden pappersutskrifter

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Köpt energi (GWh)				2,821 GWh		2,148 GWh	1785 GWh	2018
Analys								
I och med att förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året kommer behovet av energi sannolikt att öka i stället för att minska. Förvaltningen bedömer därför att målet är svårt att uppnå eftersom den totala mängden köpt energi bedöms öka.								

Nämndmål:

Nämndens energianvändning är effektiv och enbart förnybara energikällor används

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att effektivisera energianvändningen fortlöper genom de angivna aktiviteterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Energisparande åtgärder ska vidtas, exempelvis genom att stänga av lampor och elektronisk utrustning i lokaler och rum som inte används, energieffektivisera genom att t.ex. byta till lågenergilampor, ledbelysning eller installera närvarostyrning.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen fortsätter arbetet med att uppgradera till ledbelysning i stadsdelsområdets parker.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram en checklista för klimatsmart byggande som ska kunna användas som stöd vid kravställning på entreprenörer som utför ny- eller ombyggnation av förvaltningens lokaler.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska under verksamhetsåret fortsätta söka klimatinvesteringsmedel för att byta ut befintliga vitvaror till mer energieffektiva alternativ.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska undersöka om miljö- och stadsbyggnadskontoret för användbar statistik över klimatsmart byggande.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheterna till att upprätta en vindsnurra som genererar elektricitet i stadsmiljön. Vindsnurran ska fylla ett pedagogiskt syfte och sprida kunskap om förnyelsebara energikällor.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys			
Förvaltningen kommer även utreda vilka möjligheter som finns till att använda solenergi i den yttre miljön.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Analys

För att minska transporterna undersöker förvaltningen möjligheten att samordna hämtningen av förpackningar från förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen kommer att köpa in 33 el-cyklar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon						90 %	85 %	Halvår 1 2018

Nämndmål:

Nämndens transporter är energieffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med energieffektiva transporter fortgår enligt angivna aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck				0		0 %		2018
 Andel elbilar				17,5		15 %		2018
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta				100		100 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 E85-bilar och fordonsgasbilar ska tankas med det miljöbränsle de är avsedda för.	2018-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska under verksamhetsåret kontinuerligt informera om klimat- och miljöhandlingsplanen.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningens miljösamordnare bedriver under verksamhetsåret ett informationsarbete för att öka kännedomen om förvaltningens resepolicy.	2018-01-01	2019-12-31	
 Löpande översyn görs för de bilar vars avtal löper ut för att se om de kan ersättas med elbilar.	2018-01-01	2019-12-31	
 Samverka med trafiknämnden om investeringar och reinvesteringar gällande pendelstråk för cykling.	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Vid upphandling av transporttjänster ska förfrågningsunderlaget formuleras så att transporter mellan olika verksamheter samordnas.	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholm har en hållbar mark- och vattenanvändning

 Uppfylls helt

Analys

För att tillgängliggöra naturreservaten och för att utveckla rekreativa och ekologiska värden i reservaten samverkar förvaltningen med idrottsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med idrottsnämnden, fastighetsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden, arbeta med att tillgängliggöra naturreservaten för stockholmarna samt hur rekreativa och ekologiska värden kan utvecklas och stärkas i reservaten.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män har tillgång till parker och grönområden som är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster.

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att tillgängliggöra parker och grönområden fortgår enligt angivna aktiviteter. Förvaltningen har dock inte ansökt om medel för investeringar i LOD-anläggningar (lokalt omhändertagande av dagvatten) för 2018 eftersom klimatnyttan bedöms vara för liten. Förvaltningen kommer därför inte att arbeta vidare med berörd aktivitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En plan för förvaltningens fortsatta arbete med ekosystemtjänster tas fram under året.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen kommer att söka klimatinvesteringsmedel för att tillskapa fler LOD-anläggningar samt genomföra olika koldioxidbindande åtgärder, såsom trädplantering.	2018-01-01	2018-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen inte ansökt medel för LOD-anläggningar för 2018. Anledningen är att klimatnyttan bedöms vara för liten.			
 Förvaltningen ska aktivt arbeta med information riktad mot invånare om möjligheter till stadsodling, för att öka förekomsten av stadsodlingar i stadsdelsområdets offentliga miljöer.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska undersöka möjligheterna till trädplantering i samband med större ombyggnationer av parkmiljöer.	2018-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samband med förslag till ny bebyggelse som medför intrång i grön- och vattenområden, ska grönkompensation med likvärdig funktion i närområdet begäras.	2018-01-01	2019-12-31	
 I samband med nybyggnation ska nyplantering av träd föreslås som grönkompensation, där det är relevant.	2018-01-01	2019-12-31	
 När gallring utförs och vid fällning av träd i parker ska det planteras ett nytt träd för varje fällt träd på en lämplig plats i stadsdelen.	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Analys

Samtliga verksamheter inom förvaltningen informeras om stadens interna återbrukstjänst Stocket.

Förvaltningen undersöker möjligheten att öppna en lokal för återbruk där förvaltningens verksamheter kan hämta giftfritt material till exempelvis skapande, bygg och konstruktion.

Nämndmål:

Avfallshanteringen inom nämndens verksamheter är miljövänlig och resurseffektiv

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				64,9 %		80 %		2018
 Antal förskolor som utrustas med återvinningsstation under 2018.				2		2		2018
 Antal parker som utrustas med återvinningsstation under 2018.						1		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktuella brukaravtal redovisas årligen för stadsdelsnämnden. Avtalen redovisas separat i kategorierna stadsodling och grönyteskötsel.	2018-01-01	2019-12-31	
 De förskolor som inte har rätt förutsättningar för att samla in matavfall i kärl ska tillsammans med fastighetsägarna undersöka möjligheten att installera matavfallskvarn.	2018-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska undersöka hur återvinning fungerar i olika verksamheter och lokaler.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska vid inköp av varor och tjänster planera för att minska uppkomsten av avfall, ex undvika onödiga förpackningar, emballage samt engångsmaterial och minska matsvinn genom planerade måltidsinköp.	2018-01-01	2019-12-31	
 Klimatinvesteringsmedel ska sökas för att möjliggöra för alla verksamheter att sortera ut matavfall till biologisk behandling.	2018-01-01	2019-12-31	
 Produkter och inventarier som inte längre används inom verksamheten ska så långt det är möjligt återanvändas. Det kan t.ex. vara möbler eller textilier.	2018-01-01	2018-12-31	
 Schaktmassor ska återanvändas för att undvika uttag av outnyttjade naturresurser och minska transportbehovet av schaktmassor.	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5 Stockholms miljö är giftfri

 Uppfylls helt

Analys

Förskolorna mäter matens klimatpåverkan genom en tilläggsmodul i kostdatasystemet. Genom modulen mäts koldioxidekvivalenterna på de 8-veckors matsedlar som förskolan använder. Resultatet av mätningen används sedan när nya matsedlar ska tas fram för att minska klimatpåverkan.

För att mäta matsvinnet i förskolan ska ytterligare en modul i kostdatasystemet börja användas. Förskolecheferna har fått en introduktion till modulen. Modulen ska sedan anpassas till förskolorna och berörd personal ska utbildas. En enhet kommer att påbörja mätningen under våren och resterande under hösten 2018. Mätningen kommer att göras fyra gånger per år i tvåveckorsperioder på avdelningarna och något oftare av förskoleköken.

Förvaltningen har under perioden planerat för ett upplägg kring arbetet med hållbar utveckling i förskolan. Hållbar utveckling handlar om tre områden; ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Förskolorna arbetar idag med hållbar utveckling inom alla områden men det behöver systematiseras. Skolverkets utmärkelse *Skola för hållbar utveckling* kommer att vara ett verktyg för arbetet. *Skola för Hållbar utveckling* är en utmärkelse för skolor och förskolor som arbetar med frågor som rör hållbar utveckling. Det handlar om att integrera frågeställningar runt miljö, sociala och ekonomiska frågor, att göra barn och ungdomar delaktiga i lärprocessen och förbereda dem för framtiden. Kompetensutveckling kommer att genomföras för förskolechefer. Några förskolor kommer att påbörja arbetet till höstterminen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på						33,33 %	70%	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola								
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	80%	2018
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				35,16		45 %	45%	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män besöker och arbetar i miljöer som är giftfria

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med giftfria miljöer fortgår enligt angivna aktiviteter. Samtliga verksamheter arbetar kontinuerligt med att registrera och eliminera märkningspliktiga kemikalier i stadens gemensamma kemikaliehanteringssystem Chemsoft

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %			100 %	100 %	100 %		Tertial 1 2018
Analys Inga relevanta upphandlingar har genomförts under perioden								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter ska årligen från 2017 rapportera uppgifter om utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen till kemikaliecentrum.	2017-01-01	2019-12-31	
 Alla verksamheter som anlitar entreprenörer som använder kemiska produkter ska ställa krav i upphandlingen på att entreprenören redovisar uppgifter om utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen.	2018-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla verksamheter som har utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen ska arbeta aktivt för att minska dem.	2017-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen använder stadens gemensamma kemikaliehanteringssystem för att bland annat kartlägga olika kemikalier som används i verksamheterna.	2018-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen kommunicerar det egna kemikaliearbetet både internt och externt för att på detta sätt inspirera till att minska användningen av miljö- och hälsofarliga kemikalier.	2018-01-01	2019-12-31	
 Inköp av ekologisk mat ska eftersträvas vid upphandlingar av representation, catering och övriga inköp.	2018-01-01	2019-12-31	
 Klimatinvesteringsmedel ska sökas till en klimatmodul för att skapa förutsättningar att klimatberäkna Kostenhetens matsedel och därmed kunna underlätta klimatsmarta val vid menyplanering och inköp inom äldreomsorgen.	2018-01-01	2018-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen har inte erhållit klimatinvesteringsmedel för en klimatmodul då frågan kommer att hanteras inom ramen för stadens kommande matstrategi.			
 När tjänster och entreprenader upphandlas ska krav ställas på att miljövänliga produkter ska användas.	2018-01-01	2019-12-31	
 Regelbunden städning ska säkerställas genom rutiner med korrekta metoder och kontinuerlig uppföljning av dessa.	2017-01-01	2019-12-31	
 Vid nybyggnation eller större ombyggnationer av befintlig verksamhet inom äldreomsorg och förskola ska frågan om tillagningskök alltid utredas. Strävan är att så många som möjligt ska ha tillgång till tillagningskök.	2017-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.6 Inomhusmiljön i Stockholm är sund

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen beaktar i samband med ny- om och tillbyggnader samt vid åtgärder efter skyddsronder att inomhusmiljön i förvaltningens lokaler är goda.

Arbetet med att implementera klimat och miljöhandlingsplanen pågår.

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män som besöker eller arbetar i nämndens verksamheter har en god inomhusmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med god inomhusmiljö fortgår enligt angivna aktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Det påbörjade arbetet med att ta fram ett funktionsprogram för förskolelokaler ska slutföras under 2018.	2017-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 God ljudnivå ska upprätthållas vid verksamheter med hjälp av ex bordsskivor med ljuddämpande ytskikt, möbeltassar, bullerdämpande mattor, ljuddämpande väggfärg, takabsorbenter och skärmar.	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett ekonomiskt hållbart Stockholm. Förvaltningen bedömer att fyra mål under inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt och att ett mål kommer att uppfyllas delvis. Antalet ärenden inom försörjningsstödet fortsätter att minska. Fortsatt svårt att komma ut i egen försörjning har personer som står långt från arbetsmarknaden och som har haft försörjningsstöd under en längre tid och förvaltningens målsättning om andel personer med ekonomiskt bistånd uppnås inte.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Stockholm är en världsledande kunskapsregion

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen har:

- I samarbetet med Stockholms universitet påbörjat en handledarutbildning för att kunna ta emot fler studenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i förvaltningens förskolor. Totalt går 16 förskollärare utbildningen som blir klar till sommaren. Under perioden har 40 studenter gjort sin VFU i förvaltningens förskolor.
- Medverkar i forskningsprogrammet *Flerstämmig undervisning i förskolan*. Programmet genomförs under regi av det fristående forskningsinstitut IFOUS tillsammans med Malmö universitet och tio andra kommuner i landet.
- Förvaltningen har erbjudit Stockholm universitet och Södertörns högskola/Ersta Sköndal Bräcke 10 platser varav 7 socionomstudenter antog platserna. Några av de socionomstudenter som gjorde sin VFU inom förvaltningen hösten 2017 har fått fast anställning alternativt timanställning.
- Projekt Verklighetslabb Stureby fortsätter arbetet med att möjliggöra för olika professioner att samlas och pröva nya idéer. Det sker i samarbete med Karolinska institutet (KI), Kungliga tekniska högskolan (KTH), Södertörns högskola och Open lab. Delprojektet Digitala levnadsberättelser, vars syfte är att skapa en digital levnadsberättelse för den äldre och skapa trygghet, lanserades i mars genom appen Platsminnen.

- Stureby vård och omsorgsboende deltar i ett projekt kring att undersöka användarvänligheten av Safebase, en digital arbetsmetod för att utveckla tekniken kring brukares natt-tillsyn.
- Projekt "Gemensamma rum" fortsätter i samarbete med KI. Fokus är att skapa förändring och ökad trivsamtet samt begriplighet i miljön för de äldre. Personalen får kompetensutveckling i form av workshops och föreläsningar.
- Smart låsteknik har fortlöpt genom Årsta hemtjänsts deltagande för ökad trygghet och bättre arbetsmiljö. I april godkändes en projektplan för det fortsatta arbetet med gemensamma lösningar för smarta lås och tillhörande system.
- I februari hölls ett så kallat Meet-up, där förvaltningen informerade forskare, studenter, handledare och KI om verklighetsintegrerat lärande och presenterade möjligheter till samverkan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	102			1	84	280	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män får service och insatser som vilar på en kunskapsbaserad grund

 Uppfylls helt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Analys

För att stimulera fler till att starta företag och skapa fler arbetstillfällen i stadsdelsområdet arbetar förvaltningen utifrån den plan som antogs våren 2016. Under första tertialet har enligt plan ett företagarråd genomförts i Enskede. Planering för årets företagarmässa i maj pågår. Kontakt har tagits med arbetsgivarenheten på arbetsmarknadsförvaltningen med avsikt att samverka och tillsammans kommer resultatet av arbetsmarknadsanalysen som genomförs under våren att analyseras.

I tjänsteutlåtande och i styrgrupper gällande stadsutvecklingsprojekt påpekas alltid vikten av att skapa arbetsplatstillfällen och lokaler för företagande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Business Region AB ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga möjligheterna för ökad tillväxt inom respektive stadsdels geografiska område genom en lokal näringslivsanalys	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Företag väljer att etablera sig i stadsdelsområdet

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Tillsammans med Enheten för extern arbetsgivarsamverkan, på Arbetsmarknadsförvaltningen, kartlägga möjliga samarbeten med det lokala näringslivet i stadsdelsområdet.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls delvis

Analys

Antalet ärenden inom försörjningsstödet fortsätter att minska. Fortsatt svårt att komma ut i egen försörjning har personer som står långt från arbetsmarknaden och som har haft försörjningsstöd under en längre tid. I de ärendena är samverkan internt och externt de viktigaste framgångsfaktorerna i strävan efter en egen försörjning i form av arbete, studier eller ersättning från annat socialförsäkringssystem.

Det har under årets början varit svårt att remittera klienter vidare till arbetsförberedande insatser. De multikompetenta teamen, såsom FINSAM:s och det som ska starta på Jobbtorg Farsta, kommer att underlätta samverkan och arbetet med att hitta bra lösningar för att personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska nå en egen försörjning. Målet för indikatorn "Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare" bedöms vara alltför långsiktigt och behöver ses över inför VP 2019.

Förvaltningen har fört diskussioner med Arbetsmarknadsförvaltningen kring att höja målvärdet på indikatorn "Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb", men bedömde att det för närvarande inte fanns utrymme för att göra det. Frågan kommer att tas upp igen vid tertial 2.

Planeringen för feriejobben är att 1 300 ungdomar ska få arbete under sommaren och 300 under övriga skollov. Sammanlagt har 1 657 ungdomar sökt feriejobb, 49 % flickor och 51 % pojkar. Antalet arbetsplatser för sommarjobb uppgår för närvarande till 1 217. Fler platser kommer att tillkomma fram till sommaren.

Jämställdhet

Ett särskilt fokus under året är att ensamstående kvinnor med barn, som bor i Rågsved, ska få en egen försörjning. Samverkan med stadsdelsmammor, Jobbstart, Jobbtorg och individ och familjeomsorgen barn och unga är viktigt för att arbetet ska bli framgångsrikt.

För att skapa en jämställd och jämlik verksamhet fortsätter arbetet med resultaten från den kartläggning som gjorts av bemötande inom försörjningsstödet. En checklista för jämställt bemötande samt jämställda beslut tagits fram. Checklistan ska implementeras inom Individ och familjeomsorgen vuxna under våren.

Det är fortsatt fler kvinnor än män som har Stockholmsjobb och fler män än kvinnor som har Offentligt skyddat arbete (OSA). Arbetet fortsätter med att försöka få fram OSA-platser som är anpassade för de individuella behoven. Gällande Stockholmsjobb planeras en jämställdhetsanalys för att genomlysa skillnaderna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen 	1,94 %	1,84 %	1,92 %	1,98 %	1,8 %	1,8 %	1,6%	Tertial 1 2018
Analys Fortsatt svårt att komma ut i egen försörjning har personer som står långt från arbetsmarknaden och som har haft försörjningsstöd under en längre tid. Den andelen ökar inom försörjningsstödet.								
  Andel unga som varken arbetar eller studerar							Faststälts 2018	2018
Analys Målvärde fastställs under 2018.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare 	1,36 %	1,28 %	1,44 %	1,38 %	1,25 %	1,1 %	1,1%	Tertial 1 2018
Analys Trots successivt förbättrade värden uppnås inte målet. Den analys som gjorts utifrån det är att målvärdet är för långsiktigt och behöver ses över inför vp 2019.								
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb 	31 st	8 st	23 st	49 st	58 st	58 st	1 000 st	Tertial 1 2018
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar 	10 st	5 st	5 st	47 st	30 st	25 st	500 st	Tertial 1 2018
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 600					1 600 st	9 000 st	Tertial 1 2018
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	48			84	85	85 st	1 000 st	Tertial 1 2018
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi 	1 600 st					1 600 st	9 000 st	Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska genom jobbtorgen för unga i Kista, Skärholmen och vid Globen, och i samarbete med stadsdelsnämnderna förstärka det uppsökande och stödjande	2018-01-01	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
arbetet för unga utan sysselsättning och med komplex problematik samt utveckla insatser för målgruppen.			
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden för att öka delaktigheten och den ekonomiska jämställdheten i staden.	2018-01-01	2018-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna öka utbytet mellan stadsdelarna kring sommarjobben för att öka sammanhållningen i staden och möjliggöra för fler att testa arbete i andra stadsdelar än där man bor.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt med villkor för sysselsättningsfrämjande åtgärder vid upphandlingar.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utveckla samverkan med det lokala näringslivet och civilsamhället för att skapa förutsättningar för jobb, integration och social hållbarhet med en särskild inriktning mot unga.	2018-01-01	2018-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska, exempelvis inom ramen för sina olika verksamhetsområden, öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män är självförsörjande

 Uppfylles delvis

Analys

Egen försörjning

För att kunna slussa personer som står långt från arbetsmarknaden vidare mot en egen försörjning är försörjningsstödet helt beroende av stödinsatser från interna och externa samverkansparter. Under årets början har flera klienter som står långt från arbetsmarknaden inte kunnat remitteras vidare till arbetsförberedande insatser, vilket innebär att de blivit kvar i beroende av försörjningsstöd. Från 1 april finns ett direktspår till arbetsträning via Jobbtorg, vilket kan bli ett första steg inför en remittering till Jobbtorg. De multikompetenta teamen, såsom FINSAM:s och det som ska starta på Jobbtorg Farsta, kommer också att underlätta samverkan och arbetet med att hitta bra lösningar för att personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ska nå en egen försörjning.

Kostnaderna för utbetalt försörjningsstöd har inte minskat i motsvarande omfattning som antal ärenden har minskat. Förklaringar kan vara att familjerna är något större och att kostnaderna för boende har ökat. Förvaltningens strävan är att möjliggöra för bostadslösa barnfamiljer att flytta till ett mer långsiktigt boende, vilket kan innebära en högre boendekostnad, än till exempel förvaltningens försöks- och träningslägenheter. Hyrorna har höjts för lägenheter som hyrs i andra hand samt för inneboendekontrakt. För att närmare kartlägga och åtgärda de ökade kostnaderna kommer förvaltningen att genomföra ökade internkontroller av utbetalningar, genomgångar av rätt ersättningar utgår och tätare möten med klienter.

Missbruksvården och försörjningsstödet fortsätter samarbetet kring gemensamma ärenden med målsättningen egen försörjning. Aktuella personer kommer inom kort att kunna bli

aktuella på Jobbtorg redan i samband med att de blir aktuella för annan insats, exempelvis inom öppenvårdsbehandling. Syftet är att öka förutsättningarna för en framgångsrik missbruksbehandling genom att det inte blir något glapp mellan behandlingsinsats och arbetsinriktad aktivitet.

Stadsdelsmammor i Rågsved

Under perioden har en lokal öppnat i Rågsvedsskolan för stadsdelsmammornas verksamhet. Stadsdelsmammorna arbetar uppsökande gentemot kvinnor utan sysselsättning. Målgruppen erbjuds en social mötesplats, tematräffar, besök av olika samhällsfunktioner samt fysisk träning. Verksamheten som leds av två stadsdelsmammor har cirka 10 besökare per vecka. Rekrytering av fler stadsdelsmammor pågår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2017	Progn s helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel kvinnor med OSA-anställning				31 %		50 %		2018
Analys Arbetet fortsätter med att försöka få fram OSA-platser som är anpassade för de individuella behoven.								
 Andel män med OSA-anställning				76 %		50 %		2018
  Andel personer inom processtödet som blir självförsörjande				25 %		35 %		2018
Analys Under årets början har flera klienter som står långt från arbetsmarknaden inte kunnat remitteras vidare till arbetsförberedande insatser.								
  Andel personer inom processtödet som har en förändringsplan.	51,1 %	48,8 %	52,9 %	48,2 %	60 %	60 %		Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fördjupat arbete med personer som har försörjningsstöd i Rågsved	2017-01-01	2018-12-31	
 Om möjligt bidra till att arbetsintegrerade sociala företag bildas. Särskilt undersöka möjligheten att starta ett socialt företag i Allaktivitetshuset i Östberga.	2017-01-01	2018-11-30	
 Ökat mottagande av feriearbetare på skollov	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.4 I Stockholm är det enkelt att utbilda sig genom hela livet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls.

För att möta brukarnas behov genomförs en mängd kompetensutvecklingsinsatser. Några av de kompetensutvecklingsinsatser som har genomförts är:

- Alla enhetschefer har fått utbildning i dataskyddsförordningen, i uppföljning och analys genom Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA), workshop kring bemötande samt föreläsningar jämställdhet, barnrätt och HBTQ utifrån stadens program.
- Utbildning i skolplattformen för 2-3 medarbetare från varje förskola som ska vara ambassadörer vid införandet. Insatsen är en del av en intern utbildningsplan för att möta förskolans ökade digitaliseringskrav och innehåller digitalisering i förhållande till förskolans styrdokument.
- Utbildningen *Ledarskap i digitaliseringens tid* för samtliga förskolechefer samt biträdande förskolechefer.
- Utbildningsinsatsning på Signs of safety. Familjerättens alla medarbetare har varit på tvådagarsseminarium på familjerättsdagarna där den senaste forskningen på området presenterades.
- Kompetensutveckling avseende spelmissbruk för att kunna möta de nya kraven på stöd till personer med spelmissbruk.
- Kontinuerlig kompetensutveckling i MI (motiverande samtal) och i de grundläggande utrednings- och dokumentationsverktyg som används på enheterna.
- Utbildningar kring våld i nära relationer, både NCK:s (Nationellt centrum för kvinnofrid) webbutbildning och utbildning i FREDA-kortfrågor. FREDA-kortfrågor är ett stöd för professionella att fråga om våld i enskilda ärenden där det finns indikationer på att våld förekommer.

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män möter kompetenta medarbetare i nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen söker medel för Kompetenstrappan, utveckling av modell och test av fördjupad introduktion inom socialtjänsten.	2018-01-01	2018-12-31	
Analys Förvaltningen erhöll inga medel att utveckling av Kompetenstrappan för socialsekreterare och biståndshandläggare. Inga möjligheter finns att utveckla arbetet inom befintliga budgetramar.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls.

Prognosen visar ett underskott om 6,1 mnkr före resultatöverföringar och efter resultatöverföringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget. Totalt för året prognostiseras nettokostnaderna till 2 339,9 mnkr. För kostnaderna prognostiseras totalt 2 886,7 mnkr och för intäkterna 546,8 mnkr.

Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att använda 6,1 mnkr ur resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på minskad beläggning inom hemtjänst, vård och omsorgsboende samt färre inskrivna barn i förskolan under hösten.

Prognosen bygger på ett periodiserat utfall till och med april 2018, prognos för kostnader och intäkter för resten av året samt prognos för årets budgetjusteringar och prestationsförändringar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,99 %		100 %	100 %	Tertial 1 2018
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,3 %			100,4 %		100 %	100 %	Tertial 1 2018
  Nämndens prognossäkerhet T2				0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2018

Nämndmål:

Nämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med fokus på goda resultat för verksamheterna

 Uppfylls helt

Analys

Nämndens budget är i balans och befintliga resurser används så att invånarna får största möjliga nytta för skattemedlen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inventera användningen av tomställda lokaler och föreslå åtgärder. Redovisas vid tertialrapport 2.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Stadsdelsnämnden har formulerat åtta nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Förvaltningen bedömer att sju av fullmäktiges mål kommer att uppfyllas helt under året och att ett av målen kommer att uppfyllas delvis. Förvaltningen ser en utmaning i att uppfylla målet *nämnden är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor* i och med att sjukfrånvaron är något högre än uppsatt mål.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen fortsätter arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i den ordinarie verksamheten genom att arrangera analysverkstäder i samarbete med RKA (rådet för främjandet av kommunala analyser). Förvaltningen organiserar jämställdhetsarbetet enligt metoden MUMS (Mål, Utbildning, Metoder och Stöd). Förvaltningen har en utredargrupp med uppdrag att vara processtödjare i arbetet med att implementera barnrätt, hbtq, jämställdhet och våldsprogrammen.

Förvaltningen har under våren:

- Analysverkstäderna *”Vem får vad på lika villkor”* har genomförts under fyra halvdagar. Resultaten redovisas under respektive verksamhetsmål.
- RKA (Rådet för främjandet av kommunala analyser) har utbildat alla chefer samt utredare i uppföljning av jämställda resultat. Arbetet fortsätter under året.
- Utredningsenheten på individ och familjeomsorg barn och unga har utsett jämställdhetscoacher i syfte att utveckla ett jämställdhetsperspektiv i den ordinarie verksamheten.
- Egen Regi har tagit fram materialet - *Här gör vi ingen skillnad!* Syftet med materialet är att stödja cheferna i att ta upp jämställdhet i gemensamma forum för att utveckla verksamheterna ur ett jämställdhetsperspektiv.
- En checklista för jämställt bemötande samt jämställda beslut tagits fram. Checklistan ska implementeras inom Individ och familjeomsorgen vuxna under våren.
- Flera avdelningar har under våren deltagit på föreläsningar kring jämställdhet.
- Medarbetare från förvaltningen deltog på Forum Jämställdhet i Karlstad 2018. Medarbetarnas reflektioner har sammanställts i syfte att användas i det fortsatta arbetet.

Mot bakgrund av uppstart av modellstadsdel* i maj 2018 har förvaltningsledningen tagit beslut om att:

- I beslutsunderlag beskriva konsekvenser för kvinnor och män, flickor och pojkar
- I uppföljningar kommentera och analysera den könsuppdelade statistiken
- Att följa upp jämställdhet i ordinarie verksamhet och budgetuppföljning.

* Syfte med modellstadsdel är att fortsätta det systematiska jämställdhetsarbetet från projektet modellkommun som bygger på att lära av varandra. I arbetet med modellstadsdel används benchmarking som en metod för att systematiskt lära av goda förebilder. Benchmarking baseras på idén att noga jämföra sina egna arbetsätt och processer med en annan organisation för att finna förbättringsförslag. Farsta, Skarpnäck och Älvsjö är de stadsdelar som under året 2018-2019 benchmarkar Enskede- Årsta- Vantörs stadsdelsförvaltnings jämställdhetsarbete. Arbetet med modellstadsdel påbörjas den 22 maj.

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges indikator för jämställda tjänsteutlåtande kommer att uppnås under året. En arbetsgrupp arbetar nu med att skapa en checklista anpassad för stadsdelen utifrån stadens stödmaterial för jämställdhetsanalys och barnkonsekvensanalys.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %				100 %	100 %	100 %	Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna stödja kvinnors organisering med målet att öka kvinnors makt och inflytande i det offentliga rummet.	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män får ett jämställt bemötande, en jämställd myndighetsutövning samt jämställt stöd och omsorg.

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel könsuppdelade indikatorer av samtliga indikatorer	84,44 %					75 %		2018
Analys								
Totalt har förvaltningen 120 indikatorer. 76 är uppdelade på kön. 30 av de 120 indikatorerna är inte relevanta att följa upp på kön och är därför borträknade från resultatet. 14 indikatorer är idag inte könsuppdelade men ett könsuppdelat resultat är önskvärt. Könsuppdelad statistik finns i dagsläget inte att tillgå för dessa 14.								
 Antal jämställdhetsanalyser som genomförts på enheterna	8 st				63 st	7 st		Tertial 1 2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra ekonomiska analyser utifrån jämställdhetsperspektiv.	2018-01-01	2018-12-31	
 Implementera Program för ett jämställt Stockholm	2018-01-01	2018-12-31	
 Varje förskola ska under 2018 genomföra minst en jämställdhetsanalys	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen prioriterar arbetsmiljöfrågor och ett hållbart ledarskap och förvaltningen har en HR-konsult med ett särskilt arbetsmiljöuppdrag samt en partsgemensam arbetsgrupp för att ytterligare stärka det förebyggande arbetsmiljöarbetet i förvaltningen. En kartläggning gällande systematiskt arbetsmiljöarbete har genomfört där avdelningscheferna har intervjuats.

Utifrån kartläggningen och den partsgemensamma arbetsgruppens arbete har följande områden prioriterats:

- Uppdatera den förvaltningsövergripande informationen på intranätet
- Ta fram ett årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Implementering av KIA-systemet
- Frågor kopplade till organisatorisk och social arbetsmiljö
- Basutbildning i arbetsmiljö

En arbetsmiljöutbildning om fyra föreläsningsmoduler har erbjudits för chefer och

skyddsombud.

En övergripande rutin rörande kränkande särbehandling har tagits fram i samverkan med fackliga företrädare. Rutinen finns tillgänglig för alla medarbetare via intranätet samt på samarbetsytan ChefsverktygEÅV. Rutinen beskriver vart man ska vända sig om man blir utsatt för kränkande särbehandling och/eller trakasserier samt hur man kan arbeta förebyggande.

För att säkerställa rutinerna:

- Får medarbetarna information på arbetsträffarna om riktlinjerna för kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering.
- Informationen ska ges minst 1 gång per år samt anpassas till enheten.
- Informationen säkerställs vid nyrekryteringar.
- Frågekorten kring personalpolicyn används för att få en ingång till diskussioner.

Introduktion

Arbetet med introduktion för nyanställda är en viktig insats och följande har genomförts:

- En ny introduktion på förvaltningsnivå har tagits fram och genomförs under våren 2018.
- Intranätssidor för introduktion på förvaltningsnivå finns nu både för medarbetare och för chefer.
- Flera enheter har egna introduktioner som utgår ifrån förvaltningens introduktionsprogram.
- Avdelningarna använder sig av de checklistor som finns på ChefsverktygEÅV

Från deltid till heltid

En kartläggning har gjorts över hur många tillsvidareanställda som arbetar deltid och en partsgemensam arbetsgrupp har tillsatts. Deltidsanställningarna finns främst inom egen regi i befattningarna undersköterskor (160 st) och vårdbiträden (81 st). Vårdarna och personliga assistenter är 50 stycken per befattning. En vikariepool har tillsatts för att, inom egen regi, öka möjligheten för heltidsanställningar. Förskolan har 33 barnskötare och 12 förskollärare med deltidstjänster. Även inom fritidsverksamhet finns deltider. Inom fritidsverksamheten arbetar man med översyn av scheman på fritidsgårdarna för att i större utsträckning kunna ha heltidsanställda. Flera deltidsanställda inom fritiden har valt deltidanställning då de har andra arbeten dagtid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex				80		83	81	2018
  Index Bra arbetsgivare				82		84	84	2018
  Sjukfrånvaro	8,2 %	5,3 %	8,6 %	8,4 %	8 %	7,5 %	tas fram av	Tertial 1 av

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
♀							nämnden	2018
Analys								
Den totala sjukfrånvaron fortsätter att minska. Både kvinnornas och männens sjukfrånvaro har minskat med 0,2 %.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,58 %	2,13 %	2,66 %	2,48 %	2,25 %	2,25 %	tas fram av nämnden	Tertial 1 2018
♀								
Analys								
Den korta sjukfrånvaron har ökat något under året för både kvinnor (0,11%) och män (0,06%). En tänkbar förklaring kan vara att den långvariga har minskat, vilket kan ha påverkat den korta sjukfrånvaron till exempel genom att personer som återgått till arbete efter lång sjukskrivning kan ha mer kort sjukfrånvaro.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna stödja stadsdelsnämnderna i hur äldreomsorgen kan organisera sin ledningsorganisation för att främja det närvarande ledarskapet	2018-01-01	2018-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra och utvärdera en pilot med schemalagd reflektionstid i hemtjänsten	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Nämnden är en attraktiv arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Handlingsplan för arbetsmiljö för socialsekreterare och biståndshandläggare

Arbetet med handlingsplanen för socialsekreterare pågår. En utvärdering bland socialsekreterare har genomförts. I utvärderingen framkommer att socialsekreterarna upplever en förbättrad arbetsmiljö efter den omorganisation som genomfördes inom utredningsenheten. Omorganisationen innebar fler biträdande enhetschefer som har färre socialsekreterare att arbeta för. En flytt till mer ändamålsenliga lokaler planeras. Detta skulle innebära att biståndshandläggarna kan utföra sitt arbete i lokaler som möjliggör indelning i team utifrån olika funktioner. En tjänst som biståndshandläggare/metodstödjare har utifrån handlingsplanen från årsskiftet inrättats inom äldreomsorgen. Inom enheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri har en tjänst som biträdande enhetschef och en tjänst som administrativ biståndshandläggare permanentats då dessa visat sig ge utökad stöd och avlastning för biståndshandläggarna. Arbetsituationen är nu förändrad och det är lättare att rekrytera biståndshandläggare. Inga konsulter anlitas längre inom beställaravdelningen.

För att öka delaktigheten bland medarbetarna ingår medarbetarna inom Individ och familjeomsorgen vuxna i separata arbetsgrupper utifrån egna intresseområden, såsom jämställdhet, förbättringsteam och arbetar med specifika enhetsmål i verksamhetsplanen. Enhetscheferna har strukturerade, täta uppföljningar med medarbetarna för att stämna av

arbetsituation och arbetsbelastning samt fånga upp tidiga signaler. Avdelningen har riktmärken för hur många ärenden per handläggare som är en rimlig arbetsbelastning.

I mars genomfördes en uppföljning av förra årets Kick Off för handlingsplanen i Globe hotell. För att så många som möjligt skulle kunna delta kunde alla välja att delta antingen på förmiddag eller eftermiddag. Stadsdelsdirektören inledde träffarna och ansvariga för handlingsplanen inom socialförvaltningen och äldreförvaltningen berättade om det stadsövergripande arbetet med handlingsplanen. VFU-samordnaren samt några medarbetare från berörda avdelningar inom stadsdelen berättade om hur arbetsituationen har förändrats inom deras enheter sedan handlingsplanen tillkommit och vad som skett utifrån de synpunkter som lämnats vid den tidigare Kick-offen. Improvisationsteatern gjorde under dagen flera uppskattade inspel och det var många biståndshandläggare och socialsekreterare som deltog.

Alla enheter inom Individ och familjeomsorgen barn och unga har hälsoinspiratörer som ordnar aktiviteter.

Kompetensförsörjning

- På förskolan har en workshop planerats för att fortsätta fördjupa kompetensen i kompetensbaserad rekrytering.
- Uppföljning av Kompetensförsörjningsplaner per avdelning har påbörjats, där HR erbjuder workshopsaktiviteter.
- En intern referensgrupp med representanter från varje avdelning har tillsatts. Referensgruppen kommer under ledning av HR att arbeta med aktiva åtgärder för lika rättigheter och möjligheter, enligt diskrimineringslagen. Arbetet kommer att implementeras i samverkan.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har minskat på alla avdelningar i förvaltningen. Förvaltningens totala sjukfrånvaro har minskat under den senaste 12-månadersperioden från 8,9 % i februari 2017 till 8,2 % i februari 2018. Korttidssjukfrånvaron för motsvarande period dag 1–14 har ökat från 2,47 % till 2,58 %. Förvaltningens totala sjukfrånvaro för kvinnor i februari 2018 var 8,6 % (februari 2017, 9,5 %) och för män 5,32 % (2017 5,7 %). Sjukfrånvaron inom egen regi har minskat mest från 9,4 % till 8,1 %. Lägst sjukfrånvaro har Individ och familj barn och ungdom med 5,04 %.

Rutiner för att stödja chefer i arbetet med att sänka sjukfrånvaron har tagits fram. Sjukanmälningsrutiner och hälsosamtal/bedömningsamtal är metoder som cheferna använder i sitt arbete med att uppmärksamma tidiga signaler och förhindra långtidssjukfrånvaro.

Arbetet med rehabiliteringsinsatser pågår kontinuerlig och samtals/utvecklingsgrupper för chefer i arbetet med att öka frisknärvaron inom egen regi genomförs. Flertalet chefer deltar i dessa grupper som träffas en gång per månad. Syftet är att skapa nätverk, utbyta erfarenheter och kunskaper kring frågor som rör hälsa, rehabilitering och arbetsmiljö.

Ett viktigt led i en god arbetsmiljö är att ha friska, delaktiga och engagerade medarbetare. Att höja frisknärvaron och förhindra ohälsa i arbetslivet är ett ständigt pågående arbete där de förebyggande insatserna är av stor betydelse.

Avdelningen egen regi har en extraresurs vars uppdrag är att arbeta förebyggande och stödja cheferna i rehabiliteringsarbetet. För 2018 har förvaltningen ytterligare utökat satsningen med att anställa en HR-konsult med samma uppdrag mot avdelningen förskola.

Hälsosamtal på grund av korttidsfrånvaro har genomförts på Stureby vård och omsorgsboende. Samtalen har resulterat i positiv respons från medarbetarna och bidragit till en ökad känsla av tillhörighet på arbetsplatsen. Avdelning egen regi har upprättat mallar i syfte att tydliggöra hälsosamtalens innehåll.

Inom förskolan har en genomgång av all sjukfrånvaro genomförts och rehabiliteringsarbetet pågår aktivt. En person arbetar heltid med stöd till förskolecheferna med syftet att långsiktigt minska sjukfrånvaron.

Chefer och skyddsombud har erbjudits både grund- och fortsättningsutbildning i Stockholms rehabiliteringsrutin ”Från Risk till Frisk”.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Handlingsplanerna för att förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare och biståndsbedömare följs upp och det medarbetarnära stödet utvärderas.	2017-01-01	2018-12-31	
 HR-avdelningen ger stöd till cheferna i rehabiliteringsärenden och utbildningar för chefer i rehabiliteringsprocessen anordnas.	2018-01-01	2018-12-31	
 Kompetensbaserad rekrytering används som metod vid all rekrytering.	2017-01-01	2018-12-31	
 Stadens personalpolicy tas upp på APT och förankras på alla enheter.	2017-01-01	2018-12-31	
 Systematisk uppföljning av sjukfrånvaro på enhets- och avdelningsnivå sker varje månad och det rehabiliterande arbetet startar tidigt.	2017-01-01	2018-12-31	
 Verksamheterna har introduktionsprogram för nyanställda	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

Stadens program för delaktighet och tillgänglighet ska enligt planeringen antas av kommunfullmäktige i maj. Förvaltningen har under våren tagit fram en plan för arbetet med det nya programmet, i samarbete med nämndens råd för funktionshinderfrågor. Planen involverar flera av nämndens verksamhetsområden, utifrån de åtta fokusområden som föreslås i förslaget till revidering.

Öppna förskolan har tagit fram en gemensam värdegrund för alla verksamheter. Arbetet med värdegrunden har tydliggjort för medarbetarna och besökarna vilka värderingar och principer som verksamheten utgår från.

För att ge ungdomar ökad möjlighet till egenmakt och deltagande har fritidsgårdarna arbetat för att ge flickor och pojkar möjligheter att ta initiativ och få inflytande över beslut som de

upplever som viktiga. Flickor och pojkar i Östberga har deltagit i den medborgardialog som förvaltningen leder inför uppstarten av allaktivitetshuset. Representanter från ungdomsgruppen har deltagit i dialogen, men också träffat projektledare och beslutsfattare på fritidsgården för att lämna sina synpunkter i en trygg miljö.

För att stärka flickors möjligheter att ta del av fritidsverksamheten på egna villkor har Dalen kvartersgård ordnat tjejvällar. Deltagarna har planerat vilka aktiviteter som ska genomföras. På många fritidsgårdar har samtal förts med främst flickor, gällande förslag och genomförande av aktiviteter.

Medarbetare inom Individ och familjeomsorg barn och unga deltar i workshops om barnkonventionen för att få ökad kunskap om barns rättigheter och vilka artiklar i konventionen som enheten berörs av i sitt arbete med barn och ungdomar.

Den checklista som har tagits fram utifrån kartläggningen av bemötande inom försörjningsstödet kommer att användas utifrån bemötande kopplat till samtliga diskrimineringsgrunder inom alla avdelningens enheter. Ett förbättringsteam inom Individ och familjeomsorgen arbetar med att utveckla bland annat information, tillgänglighet och informationskanaler riktat till målgrupperna.

För att öka biståndshandläggarnas kunskaper om särskilda behov hos personer i HBTQ-gruppen har beställaravdelningen arrangerat en halvdagsutbildning på temat. Utbildningen gav grundläggande kunskaper om vad ett normkritiskt förhållningssätt innebär och konkreta exempel på hur ett gott bemötande kan se ut.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering				93 %		94 %	Öka	2018
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				82 %		83 %	Öka	2018
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				90 %		91 %	Öka	2018
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem				96 %		100 %	Öka	2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samverkan med civilsamhället och genom befintliga mötesplatser verka för att nå och stärka kunskaperna hos fler föräldrar om barn och ungas rättigheter. Kommunstyrelsen ska vara behjälplig i arbetet	2018-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och bemöts fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Analys

För att möjliggöra det goda mötet mellan ungdomar och att ungdomar med olika bakgrunder får tillfälle att träffas och göra saker tillsammans, har fritidsgården i Östberga tagit emot och presenterat den öppna fritidsverksamheten för deltagare på studiebesök från Japan.

Inom öppenvården är det en förutsättning att skapa goda relationer och få en allians med brukarna för att kunna bedriva ett framgångsrikt förändringsarbete. Därför är bemötande alltid en fråga som står i centrum vid enhetens gruppmöten och APT.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel som i missbruksvårdens brukarenkät uppger att de inte känt sig diskriminerade av medarbetare						90 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska aktivt arbeta för att öka antalet anställda med funktionsvariation.	2016-01-01	2018-12-31	
 Implementera Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning.	2018-01-01	2018-12-31	
 Implementera Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Flickor och pojkar som varit aktuella för utredning har kommit till tals i mycket hög utsträckning.

Bedömningen är att barnkonsekvensanalyser kommer att göras i samtliga utredningar vid årets slut. I barnkonsekvensanalyserna ska det framgå hur situationen påverkar barnet både på

kort och på lång sikt, om inget i situationen förändras. Likaså ska analys göras vid alla beslut som rör barnet.

En arbetsgrupp arbetar nu med att med utgångspunkt i stadens checklistor för barnkonsekvensanalyser och jämställdhetsanalyser hitta en modell för att genomföra analyser i relevanta tjänsteutlåtanden.

Alla förvaltningens chefer deltog i april på en introduktion av programmet för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad samt programmet för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Förvaltningen har utsett en barnrättssamordnare som kommer att samordna implementering av programmet inom socialtjänsten med stöd av socialförvaltningen.

Under juni och augusti kommer cirka 160 medarbetare att gå en utbildning i barnkonventionen.

Flickor och pojkar som varit aktuella för utredning inom barn- och ungdomsvården, och beviljas insats, ska i möjligaste mån, utifrån barnets ålder och mognad, vara delaktiga i att formulera insatsens mål och delta i uppföljningen av de insatser de berörs av. Detta följs upp senare under året.

Nämndmål:

Flickors och pojkars rättigheter enligt FN:s barnkonvention respekteras i nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad.	2018-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målen för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Alla förvaltningens avdelningar har analyserat sitt kompetensbehov inom området våld och hedersrelaterat våld och förtryck utifrån de delmål som ska följas upp 2018 och 2019. En grupp nyckelpersoner har satts samman för att samverka kring implementeringen av programmet och utbildningar kommer att anordnas.

Utbildningsinsatser har gjorts under perioden, både NCK:s webbutbildning, våld i nära relation, utbildning i FREDAs kortfrågor med mera. RVT (relationsvåldsteamet) har planerat för att återuppta nätverksträffar för medarbetare med särskild kompetens inom förvaltningen. RVT har under perioden börjat utveckla en form för uppdragsplan till skyddade boenden, för att bättre kunna följa upp och säkerställa att brukaren får stöd enligt beställning. En erfarenhet

är att brukarna behöver mycket stöd för att komma vidare i sin boendekedja samt behov av samverkan mellan avdelningar.

Relationsvåldscentrum sydost (RVCS) har hittills under året arbetat med 114 våldsutsatta personer i enskilda samtal, 112 kvinnor och 2 män. Av dessa har 36 avslutats under året. RVCS har även arbetat med 39 våldsutövare i enskilda samtal, samtliga män. RVCS har även haft grupper för våldsutsatta och våldsutövare. I syfte att öka tryggheten för barn som lever i familjer där våld förekommer har socialsekreterare och behandlare från Relationsvåldscentrum sydost (RVCS) trepartssamtal med våldsutövaren. I cirka 80 procent av ärendena som rör våld lyckas verksamheten få till denna typ av möten.

För att förebygga våld i nära relationer för personer med intellektuella/psykiska funktionsvariationer fortsätter förvaltningen arbetet med det våldsförebyggande programmet V.I.P. (Viktig Intressant Person), vilket också är en del i arbetet med "Modellkommuner". Ytterligare 8 medarbetare har under perioden utbildats till gruppledare inom programmet. Två samtalsgrupper har avslutats och deltagarna visar på djupare insikt och tillit i gruppen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som gått utbildning kring att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat våld, konsekvenser av det och hur man kan prata om detta				50		60 %	Tas fram av nämnden	2018
  Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper				50		60 %	Tas fram av nämnden	2018
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				192 st		210 st	tas fram av nämnden	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män som upplever våld i nära relation får skydd och stöd

 Uppfylls helt

Analys

I syfte att öka tryggheten för barn som lever i familjer där våld förekommer har socialsekreterare och behandlare från Relationsvåldscentrum sydost (RVCS) trepartssamtal med våldsutövaren. I cirka 80 procent av ärendena som rör våld lyckas verksamheten få till denna typ av möten.

För att bättre kunna möta äldre som utsätts för våld i nära relationer har beställarenheten bildat en särskild arbetsgrupp. Under perioden har medarbetare deltagit i utbildning arrangerad av äldreförvaltningen. Under årets första månader har våld i nära relation uppmärksammats i fyra ärenden på beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Där brukaren velat ta del av information har hen fått det. I ett av de uppmärksammade ärendena pågår insatser utifrån behovet av särskilt stöd.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anpassad och tillgänglig information om stöd och hjälp sprids till hushåll och till stadens egna och andra aktörers verksamheter	2018-05-02	2018-12-31	
 Implementera Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.	2017-01-01	2018-12-31	
 Medarbetare i socialtjänst, skola, förskola, kultur- och idrottsverksamhet har kunskaper om barn som upplever våld i nära relationer och våldets konsekvenser, är medvetna om anmälningsplikten och frågar om våldsutsatthet	2018-05-02	2019-12-31	
 Ny arbetsmetod för brukare med intellektuella/ psykiska funktionsvariationer utvärderas och implementeras inom ramen för Viktig Intressant Person (V.I.P).	2018-01-01	2018-12-31	
 Relationsvårdsteamet ska återuppta den förvaltningsövergripande nätverksgruppen kring våld i nära relation med specialkompetenser från olika avdelningar	2018-04-12	2018-08-31	
 Rätten till en obruten skolgång för alla barn säkerställs och barn i skyddat boende erbjuds skolundervisning inom en vecka från ankomst till boendet	2018-05-02	2018-12-31	
 Rätten till förskola säkerställs för barn i skyddat boende där det är möjligt utifrån en bedömning av säkerhet och barnets bästa	2018-05-02	2018-12-31	
 Socialtjänsten gör en strukturerad hot- och riskbedömning i alla ärenden som rör våldsutsatthet. Vid hedersrelaterat våld och förtryck används ett bedömningsinstrument anpassat för detta	2018-05-02	2018-12-31	
 Socialtjänsten säkerställer att barn som upplevt hedersrelaterat våld och förtryck vid behov erbjuds stödsamtal eller annat lämpligt stöd på kort och lång sikt	2018-05-02	2018-12-31	
 Socialtjänsten säkerställer att barn som upplevt våld i nära relationer vid behov erbjuds stödsamtal eller annat lämpligt stöd på kort och lång sikt	2018-05-02	2018-12-31	
 Staden samverkar med polis, åklagare, hälso- och sjukvård samt idéburen sektor såväl på strategisk nivå som runt enskilda våldsutsatta stockholmare	2018-05-02	2018-12-31	
 Staden samverkar med polis, åklagare, hälso- och sjukvården samt idéburen sektor såväl på strategisk nivå som runt enskilda barn som upplevt våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck	2018-05-02	2018-12-31	
 Staden samverkar med polis, åklagare, hälso- och sjukvården samt idéburen sektor såväl på strategisk nivå som runt enskilda våldsutövare	2018-05-02	2018-12-31	
 Stadsdelsnämnderna har rutiner för att motivera personer som utövar hedersrelaterat våld och förtryck till att ta emot stöd för att upphöra med våldet	2018-05-02	2018-12-31	
 Stadsdelsnämnderna har rutiner för att motivera personer som utövar våld i nära relation till att ta emot stöd för att upphöra med våldet	2018-05-02	2018-12-31	
 Utformningen av det våldspreventiva arbetet anges i lämpligt policydokument i verksamheten, exempelvis likabehandlingsplan	2018-05-02	2018-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
eller motsvarande			
 Våldsutsatta vuxna i behov av skyddat boende som har medföljande barn erbjuds barnanpassat skyddat boende	2018-05-02	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Jämställdhet

Tidigare kartläggning av beviljade insatser har visat att resurser fördelas ojämnt mellan könen inom områdena funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Förvaltningen har valt att gå vidare med att studera biståndshandläggarnas bemötande av kvinnor och män ur ett jämställdhetsperspektiv, för att se om det finns några skillnader som kan vara en del av förklaringen. I april påbörjas en bemötandestudie av en extern konsult.

Daglig verksamhet LSS har tillsatt en arbetsgrupp som kommer att se över om kvinnor och män tillfrågas på ett likvärdigt sätt om sina personliga behov och önskemål gällande aktiviteter. Detta genomförs som en åtgärd utifrån jämställdhetsanalysen från hösten 2017.

Tillgänglighet

Funktionshinderperspektivet ska säkras i alla nämndens tjänsteutlåtanden, där så är relevant. En arbetsgrupp har inlett utvecklingsarbetet under våren.

Stadens program för delaktighet och tillgänglighet ska enligt planeringen antas av kommunfullmäktige i maj. Förvaltningen har under våren tagit fram en plan för arbetet med det nya programmet, i samarbete med nämndens råd för funktionshinderfrågor. Planen involverar flera av nämndens verksamhetsområden, utifrån de åtta fokusområden som föreslås i förslaget till revidering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				90 %		90 %	88 %	2018
  Andel nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				89 %		90 %	90 %	2018
  Andel nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med				79 %		81 %	88 %	2018

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
funktionsnedsättning)								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				92 %		92 %	89 %	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				86 %		87 %	tas fram av nämnden	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				82 %		82 %	77 %	2018
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				70 %		70 %	tas fram av nämnden	2018
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				92 %		92 %	91 %	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män lever ett självständigt liv oavsett funktionsförmåga

 Uppfylls helt

Analys

Fler personer med funktionsnedsättning har fått stöd för att kunna genomföra semesterresor jämfört med tidigare. De förändrade riktlinjerna för ledsagning vid semesterresor har fått genomslag i handläggningen under perioden.

Gruppboende och serviceboende LSS har beviljats ca 270 tkr för att implementera metoden KAT-kit (Kognitiv Affektiv Träning), som syftar till att möta brukarnas grundläggande behov av kommunikation genom strukturerade samtal kring tankar, känslor och beteende.

För att motivera brukare till en hälsofrämjande livsstil har två gruppboendestäder LSS startat en yogagrupp 1 gång/månad, vilket varit uppskattat. Brukare inom gruppboendestäder LSS erbjuds även deltagande på Hälsoträffen med tillgång till hälsofrämjande rörelseträning, dans och

musik. Många brukare kommer regelbundet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andelen nöjda omsorgstagare – funktionsnedsättning i egen regi				89,27 %		90 %		2018
 ♀ Andelen omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs - funktionsnedsättning i egen regi				80,57 %		82 %		2018
 ♀ Andelen trygga omsorgstagare – funktionsnedsättning i egen regi				86,4 %		92 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställaravdelningen ska kartlägga biståndshandläggarnas kunskaper om kommunikation utifrån olika funktionsvariationer och identifiera utbildningsbehov.	2018-01-01	2018-12-31	
 Beställaravdelningen ska utveckla målbeskrivningarna i beställningarna för att underlätta en bostadskarriär för personer med funktionsvariation där det är möjligt.	2018-01-01	2018-12-31	
 Implementera Kommunikationsplan för Stockholms stad	2018-01-01	2018-12-31	
 Som ett led i arbetet med handlingsplanen för biståndshandläggarnas arbetssituation ska de två tillfälliga tjänsterna som biträdande enhetschef och biståndshandläggare inom beställarenheten funktionsnedsättning och socialpsykiatri permanentas.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utveckla arbetet med att underlätta för alla att kommunicera med förvaltningens medarbetare.	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Analys

I förvaltningsområdet pågår medborgardialoger. Förtroendeskapandeåtgärder i stadsdelen omfattar medborgardialog om parken Hagdalen i Hagsätra och Rågsved i syfte att öka tryggheten för flickor och kvinnor. Dessutom fortsätter förvaltningens dialogarbete i Östberga, nu med fokus på en uppväxt fri från våld.

Förvaltningen kommer under året att söka upp fler grupper för att få in fler röster när den offentliga miljön utvecklas. Förvaltningen planerar även att genomföra informationskampanj med en broschyr som ska spridas i förvaltningens olika verksamheter med information om hur man som invånare kan påverka.

Medborgarkontoret i Rågsved har under jan-mars haft 1 227 besök. Antalet besök har ökat konstant sedan öppnandet förra året.

Valdeltagande

En projektledare har anställts med uppdraget att genomföra aktiviteter för att öka valdeltagandet i Rågsved. Valambassadörer från föreningslivet kommer att utbildas i samarbete med Sveriges kvinnolobby. Valambassadörerna ska sedan genom individuella kontakter sprida information om rättigheten att rösta, varför valdeltagande är viktigt och hur röstningen praktiskt går till. Informationsmaterial ska tillhandahållas på åtta språk. Medborgarkontoret i Rågsved kommer att vara förtidsröstningslokal i höst och planering inför detta pågår. Aktiviteter för att öka valdeltagandet kommer även att göras i Hagsätra, Högdalen, Östberga och Bandhagen.

Kommunikation

Förvaltningen planerar även att fullfölja skyltprogrammet i stadsdelens parker med information om hur man kan lämna uppgifter genom Tyck till-appen.

Förvaltningen strävar ständigt efter att utveckla användandet av förvaltningens informationskanaler. Vi analyserar vår målgrupp och väljer kanaler där invånarna befinner sig. Det handlar både om att välja de sociala medier som den aktuella målgruppen använder, men också om att fysiskt kommunicera där invånarna rör sig och inte minst i de kommunala verksamheter som de besöker. Ett nätverk för förvaltningens redaktörer för sociala medier har bildats för att ytterligare utveckla arbetet.

Medborgarförslag

Förvaltningen har tagit fram könsuppdelad statistik över inkomna medborgarförslag och analyserat hur förvaltningen har ställt sig till förslag från kvinnor respektive män utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Resultatet visar inga nämnvärda avvikelser mellan könen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor				40 %		87 %	Faststäl ls 2018	2018
  Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö				22 %		70 %	Faststäl ls 2018	2018

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män har dialog och inflytande över nämndens utvecklingsarbete

● Uppfylls helt

Analys

Delaktighet och inflytande

Utifrån medborgarenkäten har förvaltningen kunskap om att flickor känner sig mer otrygga än pojkar i den offentliga miljön. Trygghetsmätningen visar liknande resultat kring att kvinnor och flickor upplever mer otrygghet än män och pojkar. När förvaltningen bjuder in till dialoger i Östberga, Hagsätra och Rågsved är det fler kvinnor än män som kommer.

Förvaltningen planerar att under året söka upp fler grupper för att få in fler röster när den offentliga miljön utvecklas. Förvaltningen genomför även informationskampanj med en broschyr som ska spridas i förvaltningens olika verksamheter med information om hur man som invånare kan påverka.

Förvaltningen planerar även att fullfölja skyltprogrammet i stadsdelens parker med information om hur man kan lämna uppgifter genom Tyck till-appen. Förvaltningen ska även utvärdera den nyligen nyanlagda Götaforsparken och göra mätningar över hur den används och av vem. Förvaltningen planerar slutligen att utvärdera användandet av något av förvaltningens utegym.

I förvaltningsområdet pågår tre medborgardialoger. I Östberga fortgår medborgardialogen om allaktivitetshuset medan medborgardialogen ”En uppväxt fri från våld” haft sin upptakt under perioden. Inom Fokus Hagsätra-Rågsved har en medborgardialog om parken Hagdalen startat. Målet är att Hagdalen ska bli en trygg park för alla vilket tar sin utgångspunkt i fokusfrågan ”Hur blir Hagdalen en trygg park för flickor och kvinnor?”. Dialogen är designad med dels öppna möten där allmänheten varit välkommen, dels fokusgrupper som särskilt fångar flickor och kvinnors perspektiv. Enligt tidsplanen ska samråd ske i slutet av augusti. I samtliga medborgardialoger har förvaltningens olika verksamheter en betydande roll.

Medborgarkontoret i Rågsved har under jan-mars haft 1 227 besök. Antalet besök har ökat konstant sedan öppnandet förra året. Andelen besökande kvinnor har ökat och under perioden uppgått till 60 procent. Medarbetarna har även noterat att många nya besökare kommer med enklare frågor första gången och sen återkommer med lite känsligare frågor. Den juridiska rådgivningen på onsdagar är välbesökt. Ett litet pop-up-bibliotek finns sedan februari och är används både av vuxna och av yngre besökare. Medborgarkontoret samarbetar med andra verksamheter i området, exempelvis öppna förskolorna, stadsdelsmammorna samt Rågsved Community Center i syfte att nå fler invånare.

Samarbete med föreningsliv

I början av året fattade nämnden beslut om en strategi för samarbetet mellan nämndens verksamheter och civilsamhället. I strategin fastslås att stadsdelsnämnden vill arbeta tillsammans med civilsamhället för en stärkt demokrati, jämställdhet, inkludering samt för att förbättra invånarnas förutsättningar till meningsfull fritid.

Riktlinjerna för föreningsbidrag som nämnden beviljar har reviderats. De nya riktlinjerna

möjliggör att söka såväl aktivitetsstöd som verksamhetsstöd och att kunna söka mindre summor löpande under hela året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Valdeltagande i Rågsved						62 %		2018

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska upprätta en aktivitetsplan för ökat valdeltagande.	2018-01-01	2018-12-31	
 Utveckla användandet av informationskanaler som exempelvis sociala medier	2017-01-01	2018-12-31	
 Utveckla flickor och pojkars demokratiska delaktighet och inflytande	2017-01-01	2018-12-31	
 Utveckla intern samverkan	2017-01-01	2018-12-31	
 Utveckla metodstöd för medborgarförslag och inkomna synpunkter utifrån ett jämställdhets- och barnperspektiv	2017-01-01	2018-12-31	
 Öka och stärka samarbetet med föreningslivet	2017-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls.

Någon upphandling, där det har varit relevant att ställa krav utifrån miljöhänsyn och sociala hänsyn, har inte genomförts under perioden

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2017	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	69 %			68 %	68 %	65 %	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2018
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		85 %	85%	2018

Nämndmål:

Den offentliga upphandlingen utgör ett strategiskt verktyg för utveckling av verksamheterna i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktiviteter, roller, mandat och ansvar i inköpsprocessen förtydligas genom den processbeskrivning som tagits fram på central nivå implementeras inom förvaltningen.	2017-01-01	2018-12-31	
 Ett förvaltningsgemensamt arbetssätt för prioritering och genomförande av avtalsförvaltning implementeras utifrån framtaget stöd för prioritering och planering av uppföljning.	2017-01-01	2018-12-31	
 Förvaltningen ska under verksamhetsåret i samverkan med andra stadsdelar utreda möjligheten att upphandla parkskötseln på ett nytt sätt som ska säkerställa en högre kvalitet på skötseln.	2018-01-01	2018-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Totalt för året prognostiseras nettokostnaderna till 2 339,9 mnkr. För kostnaderna prognostiseras totalt 2 886,7 mnkr och för intäkterna 546,8 mnkr. Prognosen inkluderar beräknade prestationsförändringar och begärda budgetjusteringar om 17,3 mnkr.

Årsprognosen visar underskott om 6,1 mnkr före resultatöverföringar och ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföring. Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att använda 6,1 mnkr ur resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på minskad beläggning inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt färre inskrivna barn i förskolan än beräknat under hösten i förhållande till tidigare månaders prognoser. För investeringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

I nedanstående tabell redovisas prognostiserat resultatet per verksamhetsområde. Kompletterande kommentarer till prognos per verksamhetsområde redovisas efter tabell.

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Bokfört 30/4	%	Prognos årsutfall	Avvikelse före res.fond	Förändr res.fond**	Avvikelse efter res.fond	Avvikelse VB 2017
Nämnd och administration	64,0	21,4	33,4%	63,0	1,0	0,0	1,0	-2,0
Individ- och familjeomsorg	261,8	90,2	34,5%	273,5	-11,6	1,3	-10,3	-26,0
varav socialpsykiatri	63,8	23,9	37,4%	69,3	-5,5	1,3	-4,2	-6,6
Stadsmiljö	30,9	8,2	26,5%	29,9	1,0	0,0	1,0	3,4
varav räntor, avskrivningar	9,8	2,7	27,3%	9,8	0,0	0,0	0,0	1,7
Förskola	551,9	179,6	32,5%	542,5	9,4	2,6	12,0	16,0
Äldreomsorg	766,8	255,7	33,3%	761,0	5,8	2,1	7,9	2,6
Funktionsnedsättning	420,4	143,0	34,0%	433,1	-12,7	0,1	-12,6	-3,0
Fritid och kultur	62,0	12,7	20,5%	61,0	1,0	0,0	1,0	6,1
Arbetsmarknadsåtgärder	27,1	5,3	19,7%	27,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	148,9	44,4	29,8%	148,9	0,0	0,0	0,0	3,2
varav handläggning	46,4	12,5	27,0%	46,4	0,0	0,0	0,0	-4,9
Summa	2 333,8	760,5	32,6%	2 339,9	-6,1	6,1	0,0	0,2
Investeringar	44,9	1,1	2,4%	44,9	0,0	0,0	0,0	7,0
Investeringar maskiner och inventarier	12,6	2,9	22,8%	12,6	0,0	0,0	0,0	6,6
Investeringar	57,5	4,0	6,9%	57,5	0,0	0,0	0,0	13,6

*Budget inkl förväntade prestationer och budgetjusteringar.

**(+) enheterna har underskott och hämtar från fonden, nämndens resultat ökar.

(-) enheterna har överskott och lämnar till fonden, nämndens resultat minskar.

Riktvärdet för april är 33,3 procent. I ovanstående tabell, i kolumnen Bokfört 30/4 ingår periodiserade kostnader och intäkter med netto 39,4 mnkr. Periodiseringar har gjorts i ekonomisystemet, i enlighet med anvisningar för månadsbokslut. Kostnader periodiseras till

största del på eftersläpning av framför allt vård- och omsorgsfakturor. Intäkter periodiseras i huvudsak för erhållna statliga medel samt projektmedel som ännu inte förbrukats.

Efter att nämnden beslutade om verksamhetsplan för 2018 har kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om nedanstående budgettillägg.

Driftverksamhet	Budgetjustering 2018
Hemlösa	1,2
Giffri förskola	0,8
Trygghetsmedel	3,6
Demokrati- och utvecklingsmedel	3,6
Totalt	9,2

Investeringar	Budgetjustering 2018
Klimatinvesteringar	8,3
Trygghetsinvesteringar	7,5
Maskiner och inventarier	4,6
Totalt	20,4

Kommentarer per verksamhetsområde

Administration

Administrationen prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr vilket beror på minskade personalkostnader.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar ett underskott efter resultatöverföring motsvarande 10,3 mnkr.

Ett underskott om 10,0 mnkr avser avdelningen för barn och unga. Prognosen förutsätter att nettokostnaderna fortsätter att sjunka. Underskottet avser i huvudsak placeringskostnader både på institutioner och i familjehem. En försvarande omständighet för en säker prognos är den osäkerhet som finns gällande ersättningssystemet för ensamkommande barn. Det väntas fortfarande att komma in intäkter avseende första halvåret av 2017 enligt den gamla ersättningsmodellen. En annan typ av problem kring Ensamkommande flyktingbarn är stora förseningar av beslut från Migrationsverket avseende barn som redan fyllt 18 år och som inte har fått PUT/TUT. Det innebär att vi har haft kostnader för dessa barn men att vi inte kommer att erhålla intäkter från Migrationsverket för perioden.

Utifrån en granskning och analys av avdelningens ekonomi och arbetssätt har ett antal åtgärder genomförts under 2017 och arbetet pågår fortfarande. Kostnaderna för externa placeringar fortsätter att sjunka och vi arbetar för att öka kostnadsmedvetenheten.

Totalt har 11 flickor och 32 pojkar haft en extern placering under perioden januari till och med april exklusive ensamkommande flyktingbarn. För de 110 ensamkommande barnen som har en extern placering är 101 pojkar och 9 flickor.

Avdelningen för vuxna prognostiserar ett överskott om 3,9 mnkr. IOF Vuxna visade ett

underskott under hösten förra året och då påbörjades ett stort arbete för att sänka placeringskostnaderna för brukarna men effekter från det arbetet kunde inte ses förrän i december 2017. Vi följer upp dessa kostnader och vi har haft en genomgång i form av en presentation av placeringskostnaderna med handläggarna, enhetschef, avdelningschef och bitr. enhetschef. Tanken är att påvisa den ekonomiska bilden för handläggarna på ett visuellt sätt för att öka kostnadsmedvetenheten hos dem. Prognosen beräknas utifrån att dessa kostnader har ett överskott om 1,4 mnkr samt ett högre utnyttjande av försöks- och träningslägenheter inom förvaltningen. I resultatet ingår även utbetalningar i form av generalschablon för det kommunala etableringsansvaret som åligger stadsdelarna.

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 5,5 mnkr före resultatöverföringar och 4,2 mnkr efter resultatöverföringar. Underskottet finns hos beställaren om 4,2 mnkr som beror på ökade kostnader för beviljade insatser. Inom beställarenheten pågår en genomgång av insatserna per individ för att se över behovet av de beviljade insatserna. Vissa effekter av detta har redan visats sig och kostnaden har sjunkit något. Utförarenheten prognostiserar ett underskott om 1,3 mnkr före resultatöverföring och en budget i balans efter resultatöverföring.

Verksamhet antal personer	2017 Kvinnor	2017 Män	T1 Kvinnor	T1 Män
Bostad med särskild service	15	20	16	17
Stödboende och försökslägenhet	24	22	23	18
Boendestöd	167	95	183	116
Sysselsättning	73	53	71	54

Stadsmiljö

Stadsmiljö prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr. Detta motsvarar det belopp som avsattes i budgeten för att täcka andra verksamheters eventuella underskott.

Förskola

Förvaltningen beräknar ett överskott efter resultatöverföring om 12,0 mnkr. Överskottet består i huvudsak av medel som reserverats i budget 2018 för andra verksamheters eventuella underskott samt beräknad tilldelning av platsgarantimedel. Resultatenheterna prognostiserar att använda 2,6 mnkr ur resultatfonderna. Uttaget ur fond beror framförallt på färre inskrivna barn i förskolan än beräknat under hösten i förhållande till tidigare månaders prognoser. Översyn pågår av möjliga insatser för att minska uttaget ur fond. Ersättning för barnomsorgsgarantin förväntas bli 3,7 mnkr.

Förvaltningen arbetar med att öka andelen förskollärare under 2018. Ökade personalkostnader kan väntas för att uppnå nämndmål för andel förskollärare.

Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet för att möta dessa behov. Antal avdelningar har ökat under Tertial 1 jämfört med föregående år och beredskap finns för att möta ett ökat behov av förskoleplatser inom förvaltningen.

Förvaltningen bedömer att barnomsorgsgarantin kommer att uppfyllas under året.

Nyckeltal	Snitt 2017	Snitt T1 2018	Snitt T1 2017
Antal barn	3 596	3734,3	3718,0
Antal avdelningar	225	230,7	228,7
Snitt barngrupp	15,7	16,1	16,4
Antal barn per anställd	4,8	4,9	5,0
Andel förskollärare, %	38,0%	37,9%	37,9%

Äldreomsorg

Verksamheten beräknar ett överskott om 7,9 mnkr efter resultatöverföring. Före resultatöverföring är överskottet 5,8 mnkr. Resultatenheterna och intraprenaderna prognostiserar underskott och beräknar att minska sina fonder med cirka 2,1 mnkr.

Överskottet beror främst på minskat vård- och omsorgsbehov. Beviljade insatser inom servicehus understiger budgeten, både avseende antal boende och hemtjänsttimmar. Beviljade insatser inom vård- och omsorgsboende är fler än i budgeten, trots en nedgående trend från början av året. Statistik för mars visar att utförda hemtjänsttimmar minskade jämfört med februari. Det fick en positiv helårseffekt på beställarens kostnader, vilket förklarar i stort sett äldreomsorgens förbättrade prognos till T1. Antalet utförda hemtjänsttimmar i ordinärt boende är 3,7% högre än budgeterat. I prognosen för helåret förväntas behovet av boendeplatser fortsätta minska medan nivån på antal utförda hemtjänsttimmar vara oförändrad.

Utförarenheternas underskott återfinns i huvudsak inom hemtjänsten. Hemtjänstenheterna fokuserar på att öka utförandegraden och minska antalet avböjda besök för komma till rätta med underskotten. Schemalagningen ses över kontinuerligt med syfte att anpassa till beviljade insatser. Planeringen av när och hur insatser utförs är en prioriterad åtgärd. I snitt är andelen utförda timmar av beviljade timmar 84,8 % hittills i år (jämförbart mått för hela förra året är 83,7%).

Egen regi hemtjänst erbjuder en hög kvalitet för brukarna vilket medför ökade kostnader. För att erbjuda hög kvalitet finns flera team med specialistkompetens inriktat mot demens, vård i livets slutskede och psykiskohälsa. Flera projekt pågår ständigt så som DigIT och Smarta läs. Alla enheter är Stjärnmärkta av Svenskt Demenscentrum.

Utförarna fick beviljat 12,7 mnkr stimulansmedel för utökad kvalitet och bemanning. Ytterligare 1,2 mnkr har beviljats för kompetensutveckling inom demensvård i år.

54 % brukarna inom hemtjänst har hemtjänst i Egen regi.

Det sker sedan årsskiftet inom beställarenhet en översyn genom en aktiv uppföljning av beviljade timmar vilket har resulterat i en förändring från att privata utförare beviljades i snitt 42 timmar per ärende till dagens 39,9 timmar i genomsnitt per ärende.

En jämnare fördelning av biståndsbedömda timmar mellan privata utförare och Egen regis utförare skulle medföra en förstärkt positiv ekonomi inom äldreomsorgen som mest ca 2 mnkr/månad vilket innebär upp till ca 12 mnkr för resterande året. Detta är en hypotes och det är inte säkerställt att uppföljningar av beviljade timmar kommer medföra ett så förstärkt budgetutfall – vilket måste beaktas.

Åtgärder som har vidtagits

- Aktiv uppföljning av beviljade timmar som har och bedöms fortsatt kunna resultera i en mer jämlik biståndsbedömning mellan privata utförare och Egen regi samt förbättrad ekonomisk prognos inom äldreomsorgen
- Utökat stöd till handläggarna i form av metodstödjare
- Nya organisationen inom beställarenheten som säkerställs att uppföljningar sker kontinuerligt
- Regelbundna uppföljningsmöten av ekonomin för samtliga medarbetare inom enheten

I prognosen ingår tomgångshyror för ej belagda platser med cirka 4,2 mnkr och kostnader turbundna resor med cirka 6,6 mnkr. Äldreomsorgens budget belastas även av tomgångshyror. Budgetprognosen för äldreomsorgen skulle vara mer positiv om andra stadsdelar i större utsträckning än idag betalade för platser på våra äldreboenden. Kostnaderna för tomgångshyror överskrider budgeten med 0,2 mnkr och 77% av dessa kostnader avser lägenheter inom servicehusen. Servicehusens beläggning har varit ca 85,9%. Det innebär att cirka 63 av 735 platser har stått tomma. Utförarna har anpassat resurserna i förhållande till de förändrade behoven tex genom schemaändringar och översyn av personalresurserna. Hittills i år har vård- och omsorgsboenden haft en relativ hög beläggning på ca 96,1%.

Nya avtalade priser för turbundna resor gäller från och med mars. De förväntas minska kostnaderna jämfört med 2017. I KF:s budget fick förvaltningens äldreomsorg 3,5 mnkr för persontransporter, vilket inte täcker kostnaderna.

Nyckeltal	Snitt 2017	Budget 2018	Snitt jan t.o.m. April	Varav kvinnor	Varav män
Vård- och omsorgsboende, antal månadspersoner	516	504	513	351	162
Servicehus, antal månadspersoner	255	245	229	157	72
Hemtjänst, utförda dagtimmar	44 777	43 424	45 029	32 641	12 388

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För hela verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 12,6 mnkr efter resultatöverföring.

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 12,7 mnkr. Underskottet finns till största del på det tilldelade fasta anslaget som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen. Underskott finns även inom dyra prestationsrelaterade insatser för LSS boenden utanför lagen om valfrihetssystem (LoV), som beställs på grund av att boenden inte finns att tillgå inom LoV, vilket leder till att ersättningen inte täcker kostnaderna. Kostnader för vissa boendestödsinsatser ersätts inte vid avläsningen på grund av att kriterier inte uppfylls, såsom personkretstillhörighet samt eget kontrakt trots att behovet finns.

För turbundna resor prognostiseras ett underskott om cirka 4,0 mnkr vilket innebär samma underskott som 2017.

Resultatenheterna prognostiserar ett överskott om 0,2 mnkr men kommer att minska

resultatfonder med 0,1 mnkr på grund av att resultatfonderna har uppnått maxbelopp.

Fritid och kultur

Förvaltningen beräknar ett överskott om 1,0 mnkr. Summa som har reserverats för att täcka andra verksamheters eventuella underskott. Ändringar och tillägg för byggandet av allaktivitetshuset uppgår till 0,4 mnkr, 0,4 mnkr för ventilationskostnader och 0,2 mnkr för elkostnader en sammantagen summa om 1,0 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Totalt prognostiseras en budget i balans.

Nyckeltal	Snitt 2017	Jan	Feb	Mars
Antal bidrags-hushåll	1 113	1 114	1 087	1 085
Antal ungdomar <25 år	103	111	107	104
Utbetalt bidrag, mnkr	10,80	10,71	11,03	10,85
Utbetalt bidrag för boendekostnad, mnkr	0,7	0,6	0,8	0,7
Medelbidrag, kronor	9 438	9 614	10 147	10 000

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar en budget i balans. Förvaltningen beräknar kunna erbjuda cirka 1 300 ungdomar feriearbete under sommaren samt cirka 300 ungdomar under höstlovet, totalt 1 600 ungdomar.

Resultatenheter

Inom stadsdelsnämnden finns 23 resultatenheter. Ett sammantaget överskott om cirka 44,4 mnkr fördes över från 2017. För årets resultat prognostiserar resultatenheterna ett underskott och beräknar använda cirka 6,1 mnkr ur fonderna och därmed beräknas cirka 38,3 mnkr föras över till 2019.

Resultatenhetens namn	Fond 2017	Prognos 2018	Beräknad fond till 2019
Förskolor			
Snösätra förskolor	3 068	-1 746	1 322
Rågsved förskolor	2 639	81	2 720
Örby förskolor	389	243	632
Högdalens förskolor	80	160	240
Hagsätra 2 förskolor	2 840	-681	2 159
Förskoleområde Dalens förskolor	116	46	162
Förskoleområde Årsta 2	328	-200	128
Förskoleområde Enskede gårds förskolor	1 359	348	1 707
Förskoleområde Östberga	858	25	883
Förskoleområde Blåsuts förskolor	1 452	-397	1 055
Förskoleområde Årsta 3	860	236	1 096
Förskoleområde Stureby	62	-764	-702
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning			
Gruppboistäder Enskede-Årsta-Vantör	6 519	0	6 519
Assistansheten	6 330	80	6 411*
Daglig verksamhet	1 933	70	2 003
Socialpsykiatri	589	-1 292	-703
Äldreomsorg			
Stureby vob, intraprenad	4 099	200	4 299
Rågsveds shus	2 667	-500	2 167
Mårtensgården, intraprenad	1 512	0	1 512
Kostenheten, intraprenad	3 438	200	3 638
Vantör hemtjänst	137	-710	-573
Enskede hemtjänst	1 100	-1 300	-200
Enskede nya shus	2 000	0	2 000
Summa	44 375	-5 901	38 205

* resultatenheten visar på ett överskott men fonden som fördes över från 2017 är högre än 10% av årets bruttobudget. Därför måste enheten minska sin fond 2018.

Förskola

Från 2017 har ett överskott om 14,0 mnkr överförts till 2018. Förskolorna planerar att använda totalt cirka 2,6 mnkr ur resultatfonderna under året och därmed beräknas cirka 11,4 mnkr föras över till 2019.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Från 2017 har ett överskott om 14,8 mnkr överförts till 2018. Enheterna prognostiserar att totalt minska fonden med 0,1 mnkr. Överföringen till 2019 beräknas då bli 14,7 mnkr.

Socialpsykiatri

Ett överskott om 0,6 mnkr fördes över från 2017 till 2018. Enheterna planerar att använda 1,3 mnkr av resultatfonden under detta år och beräknar föra över -0,7 mnkr till 2019.

Äldreomsorg

Ett överskott om 15,0 mnkr fördes över från 2017. Enheterna planerar att använda 2,1 mnkr under året och därmed beräknas cirka 12,9 mnkr föras över till 2019.

Investeringar

Nedan redovisas samtliga investeringsprojekt. RE 18 avser reinvesteringsmedel beviljade 2018. Klimatinvesteringarna uppgår 2018 till 8,3 mnkr och trygghetsinvesteringarna uppgår 2018 till 7,5 mnkr. För 2018 prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Stadsmiljöprojekt	Budget	Årsprognos
Backen i Östberga	5,0	5,0
Grynkvarnsparken	1,0	1,0
Egna parkinvesteringsmedel 2018	6,9	6,9
LUP-åtgärder	3,0	3,0
Rågdalen	0,8	0,8
RE 18 Övrig utrustning	0,4	0,4
RE 18 Trappor	1,0	1,0
RE 18 Övrigt grönt	0,5	0,5
Klimatinvestering Elcyklar Egen regi	0,4	0,4
Klimatinvestering LED belysning KFD	0,1	0,1
Klimatinvestering LED belysning Egen regi	6,6	6,6
Klimatinvestering LED belysning Förskola	0,9	0,9
Klimatinvestering LED belysning Förvaltningshuset	0,3	0,3
Trygghetsinvestering Hagsåtra effektbelysning och tunnlar	1,5	1,5
Trygghetsinvestering Högdalen effektbelysning mm	1,0	1,0
Trygghetsinvestering Rågsved effektbelysning mm	1,2	1,2
Trygghetsinvestering Östberga trappa Ädelstenen	1,4	1,4
Trygghetsinvestering Östberga åtgärder efter dialog	1,4	1,4
Trygghetsinvestering Dalens Allé belysning och avspärming	1,0	1,0
Summa stadsmiljöprojekt	34,4	34,4
Inventarier och maskiner	7,8	7,8
SUMMA	42,2	42,2

Vi har redovisat utfall för reinvestering enligt de olika sätten att redovisa som har varit de olika åren (se bilaga 1). 2015 fick vi fördelat medel genom en budgetjustering som var 10% av begärda medel. 2016 så fick vi ansöka genom trafikkontoret om medel och då fick vi utfall enligt redovisat i reinvesteringsfilen. 2017 så fick vi redovisa fördelningen mellan parkinvestering samt parkinvestering genom att rapportera på de investeringslistor som levereras till trafikkontoret– vi redovisar detta genom att skriva reinvestering i investeringsbilagan. 2018 så har trafikkontoret tillsammans med stadsdelsförvaltningarna redovisat detta genom sin fil om fördelning och den är sedan uppdelad i investeringsbilagan.

Förvaltningen befarar att budgeten om 7,8 mnkr för inventarier och maskiner inte kommer att räcka under 2018. Budgetjustering begärs därför med 4,8 mnkr.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Betydande projekt som inte är investeringar

Omslutningsförändringar

Budgetjusteringar

Budgetjustering begärs om sammantaget 2,1 mnkr för klimatinvesteringar enligt bilaga xx. Dessa avser byte av vitvaror på avdelningen KFD om 0,2 mnkr, byte av vitvaror på avdelningen egen regi om 0,2 mnkr samt byte till mer energisnåla vitvaror på avdelningen förskola om 1,7 mnkr.

Budgetjustering begärs om sammantaget 8,4 mnkr för trygghetsskapande åtgärder. Dessa avser en äventyrsdel i Hagdalen om 1,5 mnkr, jalousier kopplat till allaktivitetshuset i Östberga om 0,5 mnkr, effektbelysning i parkleken Dalbotten i Högdalen om 1,5 mnkr, effektbelysning och montering av nya bänkar samt blomlådor i Örby om 1,0 mnkr, mosaikvägg i Rågsved om 0,1 mnkr, belysning, möblering och plantering på ett flertal förskolegårdar om 3,0 mnkr och komplettering av belysning samt utökning av effektbelysning i motionsspår i Högdalen om 0,8 mnkr.

Budgetjustering med 0,3 mnkr begärs som avser faktiska kostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF)..

Budgetjustering begärs med 1,1 mnkr för avveckling av förskolelokal om 0,8 mnkr, förtida uppsägning av lokal för öppen förskola om 0,1 samt för tomgångshyror om 0,2 mnkr.

Med anledning av att naturreservat Årstaskogen och Årsta holmar har inrättas under 2018 begär förvaltningen budgetjustering för att säkerställa att drift kan utföras enligt skötselplanen. Den uppskattade kostnaden för drift är 1,5 mnkr per år. Beslutet om inrättande beslutades i kommunfullmäktige 29 januari 2018 och vann laga kraft 6 mars 2018, Förvaltningen söker medel för del av året, 9 månader totalt, med 1,1 mnkr. Den driftsbudget som gjordes av förvaltningen och Exploateringskontoret utgick från ökade kostnader nämnden får i och med driften av reservatet. De medel som nämnden får genom fördelingsnyckeln för stadsmiljöverksamheten är redan avräknad. De åtgärder som ska utföras är bland annat underhåll av stigar, entréer, strandpromenad samt naturvård.

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,3 mnkr för ersättning för arbete med fattiga EU-medborgare i samband med avhysningar. Nedlagda kostnader avser städning efter boplatser på parkområden samt nedlagd arbetstid av förvaltningens anställda för att samordna detta arbete.

Nämnden har erhållit en budget om 7,8 mnkr för investeringar i maskiner och inventarier. Prognosen visar att budgeten kommer att förbrukas för återanskaffningar av inventarier i den ordinarie verksamheten. Under året kommer cirka 6 nya förskoleavdelningar utrustas med inventarier om 1,8 mnkr, investering av köksutrustning på förskola om 0,9 mnkr, inventarier till 2,5 avdelningar inom förskola om 0,7 mnkr, inventarier till familjens hus om 0,4 mnkr,

inventarier till administrativa lokaler på Palmen och Slakthusplan, inventarier till allaktivitetshuset om 0,7 mnkr samt 0,3 mnkr som avser bland annat medicinskt skåp och hyllor till en förskola. Budgetjustering begärs därför om 4,8 mnkr för investeringar i maskiner och inventarier.

Medel för lokaländamål

Budgetjustering begärs med 1,1 mnkr för avveckling av förskolelokal om 0,8 mnkr, uppsägning av lokal för öppen förskola om 0,1 mnkr samt för tomgångshyror om 0,2 mnkr.

Analys av balansräkning

Övrigt

Den 22 mars 2018 överlämnades en skrivelse från (M), (L), (C) och (KD) till Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Förslagsställarna önskar en redogörelse över det ekonomiska läget i samtliga verksamheter inom egen regi med jämförelsetal från föregående år, hur länge verksamheten varit i egen regi, vilken eventuell utförare verksamheten hade innan den övergick i egen regi samt om verksamheten varit föremål för upphandling i vilken den övergick i egen regi. Formen för redogörelse ska vara en kortfattad balanslista.

Stadsdelsförvaltningen har i enlighet med skrivelsen sammanställt önskad information i nedanstående tabell för att motsvara en kortfattad balanslista. Vidare redovisning av förklaringar samt åtgärder av det ekonomiska läget finns under kapitel *Uppföljning av driftbudget*.

Ansvar3	Prognos 2018	Resultat 2017	Entreprenad / Intraprenad	Kommentar
Äldreomsorg (ÄO)				
Stureby vård och omsorgsboende	200	-1 241	Intraprenad	Intraprenadavtal löper ut 181031
Högdalens äldreboende	600	-4 844	Egen regi	Åter egen regi 151101 från Carema AB, ej resultatenheter ännu
Enskededalen s-hus	0	-1 609	Egen regi	Åter egen regi 161001 från Äldrelin AB, ej resultatenheter ännu
Enskede Nya s-hus	0	-100	Egen regi	Åter egen regi 131001 från Carema AB
Rågsveds servicehus	-500	179	Egen regi	Ej varit föremål för upphandling.
Mårtensgården	0	1	Intraprenad	Intraprenadavtal upphör 191031 - ska upphandlas på nytt under 2018/2019 enligt nämndbeslut
Årsta hemtjänst	-1 710	-2 462	Egen regi	
Stureby hemtjänst	300	691	Egen regi	
Öppen hemtjänst nattpatrullen	0	-80	Egen regi	Åter egen regi 151001 från Omsorgshuset AB, resultatenheter inom egen regi

Ansvar3	Prognos 2018	Resultat 2017	Entreprenad / Intraprenad	Kommentar
				hemtjänst
Kostenheten	200	300	Intraprenad	Intraprenadavtal förlängt tom 191031, möjlighet att förlänga 2 år till
Förebyggande verksamhet	250	-74	Egen regi	Anslagsfinansierad
Vantörs kommunala hemtjänst	-710	-2 532	Egen regi	
Enskede hemtjänst	-1 300	-861	Egen regi	
Totalt ÄO	-2 668	-12 632		
Ansvar3	Prognos	Resultat 2017	Entreprenad / Intraprenad	Kommentar
Funktionsnedsättning (FN)	2018			
Assistansenheten	80	-838	Egen regi	
Gruppboende EÄV	50	1 582	Egen regi	Åter egen regi 160201 från Olivia AB - 4 st, resultatenhet inom Grp LSS egen regi
Daglig verksamhet	70	988	Egen regi	Åter egen regi, 150901 - 5 st från Attendo AB och 170301 - 2 st från Vida Omsorg AB, resultatenhet inom DV LSS egen regi
Tot Egen regi FN	200	1 732		
Ansvar3	Prognos	Resultat 2017	Entreprenad / Intraprenad	Kommentar
Socialpsykiatri (SP)	2018			
Utförarenheten	-1 292	-2 440		
varav Hagsätra gruppboende	145	-602	Intraprenad	Intraprenad 170301 efter ny upphandling, resultatenhet. Tidigare Aleris AB
varav Dalen gruppboende	261	281	Intraprenad	Intraprenad 170301 efter ny upphandling, resultatenhet. Tidigare Aleris AB
Tot egen regi SP	-1 292	-2 440		

Synpunkter och klagomål

Avdelning	Förskola	KFD	lof BoU	loF vuxna	Egen regi	Beställaravd
Antal beröm	83	87	125	9	373	3
Antal synpunkter/klagomål inlämnade av						
Brukare	58	9	23	26	95	2
Anhörig	0	0	0	3	50	6
Annan	3	2	0	3	17	0
Summa	61	11	23	32	162	8
Kategorier						
Bemötande	22	0	1	9	35	4
Tillgänglighet	0	0	10	10	15	1
Kontinuitet	2	0	0	0	2	0
Kompetens	3	0	0	3	1	0
Brister i information	11	0	0	3	4	0
Utebliven/förseiad insats	2	0	10	5	19	0
Felaktigt utförd insats	2	0	0	2	24	0
Felaktigt beslut	2	0	2	3	0	
Fysisk miljö	7	3	0	1	6	0
Annat	5	8	0	3	12	3

Avdelning förskola

Berömmen till förskolorna har bland annat handlat om arbetet med digitalisering, dokumentation, trygghet för barnen, maten, omsorg och regelbunden utevistelse. En del förskolor beskriver att pedagogerna får dagligt beröm om till exempel barnens lärande och bemötande.

Klagomålen har till exempel handlat om brist på information om bemanning och frånvaro, förskolegård, bemötande, personalens utbildningsnivå och hög personalomsättning. Klagomålen behandlas på APT eller i arbetslagen, i vissa fall behandlas klagomålen av förskolechef. Återkoppling har skett till de som inkommit med synpunkter.

Avdelning kultur, fritid och demokrati

De beröm som inkommit har bland annat handlat om uppskattning för att Östberga Community Centers lokal varit möjlig att låna för föreningslivet. Öppna förskolan har fått beröm för bemötande, genusmedveten sång, lokaler samt öppettider.

Klagomål som inkommit har företrädesvis kommit från brukare och handlat om bland annat öppettider. Besökare i verksamheterna har även haft flera önskemål om aktiviteter och verksamhetsinnehåll. Klagomål och önskemål återkopplas i regel direkt när de inkommer. Som svar på ett önskemål om anläggande av en skridskobana vid Årstafältet har personalen gett vägledning om möjligheten att lämna in ett medborgarförslag.

Beställaravdelningen

De beröm som förmedlats till avdelningen under tertialen har sammanfattningsvis handlat om ett gott och professionellt bemötande. Klagomålen har handlat om beslut, bemötande och utförande. De som lämnar synpunkter får återkoppling, om så önskas. Alla synpunkter och klagomål tas upp på arbetsplatsträffar (APT).

Individ och familjeomsorg barn och unga

Majoriteten av de beröm som inkommit är inom öppenvården och då främst till behandlarna inom Relationsvårdscentrum sydost (RVCS) eller till Ungdomsmottagningen. Klagomålen som inkommer är från brukare och gäller till stor del brist på tillgänglighet inom familjerätten. Alla brukare som inlämnar klagomål får återkoppling från enhetschef.

Individ och familjeomsorgen vuxna

Beröm meddelas berörd medarbetare och tas upp som gott exempel på enhetsmöte. Synpunkter och klagomål går igenom med berörd medarbetare eller chef. Återkoppling ges i möjligaste mån till den som klagat. En del klagomål handlar om missnöje med det beslut som fattats. Den enskilde hänvisas i de fallen till att överklaga till förvaltningsrätten. Klagomålen diskuteras på enheterna utifrån ambitionen att utveckla verksamheten. De anhöriga som framfört klagomål till missbruksvården har erbjudits anhörigbehandling, som stöd.

Egen regi

De beröm enheterna mottagit handlar om att brukare känner sig trygga och delaktiga i sin omsorg samt är nöjda med utförandet. Klagomålen har främst handlat om synpunkter på utförda insatser, kommunikation med brukare och bemötande. Enhetschef återkopplar alltid till den som framfört klagomålet och åtgärdar vid behov.

Avdelningens kostenhet får in beröm dagligen i restaurangen och de klagomål som inkommit har handlat om matens konsistens och smak.

Övrigt

En förskola har haft inspektion av miljöförvaltningen. Kontrollen ledde bland annat till revidering av förskolans hygienrutiner.

En förskoleenhet har under perioden reviderad handlingsplanen för egenkontroll gällande buller och hygienrutiner efter tidigare inspektion av miljöförvaltningen.

Redovisning av genomförda egenkontroller/internkontroller

Avdelning egen regi har genomfört kontroll för att säkra att enheterna har en upprättad planering för egenkontroller i verksamheterna under 2018. Resultatet visar att det nu finns en tydlighet kring när, vem och hur enheterna utför egenkontroller.